

Antagandehandling

Granskningsutlåtande

Detaljplan för del av
Hanö 1:76
Hanö, Sölvesborgs kommun

1 Hur samrådet och granskningen har bedrivits

Ärendet handläggs med utökat planförfarande enligt PBL 5 kap 7§, 2010:900.

Samrådet har enligt byggnadsnämndens beslut 2023-06-01 § 56 genomförts under tiden 2023-06-19 till 2023-08-20. 18 yttranden inkom, vilka sammanställdes i en samrådsredogörelse daterad 2024-02-13.

Granskning har enligt byggnadsnämndens beslut 2024-02-22 § 6 genomförts under tiden 2024-03-11 till 2024-04-03. Myndigheter och förvaltningar samt berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen har beretts tillfälle att yttra sig genom att planhandlingar har översänts till dem. Planförslaget har varit tillgängligt på Stadshuset och på kommunens hemsida under granskningstiden.

Sammanlagt 24 skriftliga yttranden inkom under granskningstiden, varav 19 med synpunkter eller invändningar mot planförslaget.

2 Inkomna yttranden under granskningstiden

Regionala och statliga instanser	
Länsstyrelsen	240328
Lantmäteriet	240328
Trafikverket	240319
Telia Skanova	240318
E. ON	240312
Polismyndigheten	240311
Kommunala nämnder och bolag	
Miljöförbundet Blekinge Väst	240312
Sölvesborg Energi	240403
Räddningstjänsten	240312
Intresseorganisationer, föreningar och övriga	
Naturskyddsföreningen Sölvesborg	240403
Hanö mission/Kulturförening	240402
Hanö Hamn och Byalag	240417
Sakägare, bostadsrättsinnehavare m.fl. (redovisas endast med initialer)	
A-M A	240402
JS	240403

IÅ	240403
HH	240403
AH	240404
MM	240403
EH/MB och SW/EW	240403
IH	240403
KN	240403
MF	240403
LW	240403
LJ och ÅN	240405

3 Instanser utan erinran

3.1 Trafikverket

3.2 Miljöförbundet Blekinge Väst

3.3 E.ON

3.4 Skanova Telia

3.5 Polismyndigheten

4 Yttranden från regionala och statliga instanser

4.1 Länsstyrelsen

Syftet med detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra uppförande av bostäder/fritidshus samt att pröva omfattning och utformning av sådan bebyggelse. Planens syfte är också att möjliggöra för dagvattenhantering inom allmänna ytor i området samt LOD-lösning inom enskilda fastigheter.

Planförslaget innehåller ca 17 bostads/fritidshustomter på ca 500–1000 kvm med tillhörande gator och grönytor på del av fastigheten Hanö 1:76.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

4.1.1 Prövningsgrunder enligt 11 kap.10§ PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör hälsa och säkerhet ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion

Dagvattenhantering och dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsens synpunkter gällande dagvatten och vattenskyddsområdet har inte tillgodosetts av kommunen på ett tillfredsställande sätt.

Sölvesborgs Energi AB (vattenproducenten) har yttrat sig tidigare om att "planområdet ligger inom föreslaget primärt vattenskyddsområde, vilket innebär att man måste förhålla sig till gällande föreskrifter vid byggnation". Observera att det inte finns några gällande föreskrifter än, eftersom länsstyrelsen inte har beslutat om inrättande av vattenskyddsområdet. Vissa

aspekter är ändå särskilt viktiga att beakta inför planerad bebyggelse i och med att det förväntas bli ett vattenskyddsområde.

Utöver att det ska finnas en plan för dagvattenhantering är det även av stor vikt att vattenproducenten tar fram en riskanalys av de verksamheter och den markanvändning som kan påverka vattentäkten negativt. Länsstyrelsen anser att den exploatering som detaljplanen föreslår kan påverka omständigheterna som den nuvarande riskanalysen bygger på. Sölvesborgs Energi AB behöver därför revidera och uppdatera sin ansökan om inrättande av vattenskyddsområde för att inkludera den nya exploateringen.

Vad gäller spillvatten och försörjning av dricksvatten ska planområdet anslutas till det allmänna nätet. Länsstyrelsen instämmer med Sölvesborgs Energi AB om att kommunen behöver se över beräkningarna och kontrollera befintliga förhållanden gällande anslutningspunkter för vatten, dagvatten och spillvatten.

Vidare beskriver kommunen, i dagvattenutredningen, att diskussioner mellan Strategiska avdelningen, Sölvesborg Energi och Länsstyrelsen Blekinge har hållits angående dagvattenhantering inom planområdet. Länsstyrelsen kan inte bekräfta detta.

4.1.2 Kommentarer till yttrandet

Sölvesborgs Energi och Vatten har reviderat och uppdaterat förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt gjort en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18). Enligt den nyligen upprättade riskanalysen bedöms riskerna som mindre omfattande på grund av den mycket begränsade markanvändningen med få aktörer på ön. Dagvattenanläggningar för enbostadshus anses inte utgöra en betydande risk för vattenkvaliteten och undantas därför. Dagvatten från vägar och parkeringsplatser innehåller vanligen många olika miljö och hälsofarliga ämnen. Eftersom det inte finns bilvägar på Hanö, uppstår inget vägdagvatten med de typiska föroreningar som är kopplade till det. Från de få asfalterade vägar som finns kan endast små mängder dagvatten bildas. Tidigare förslag på föreskrifter från 2020-05-14 innehöll en paragraf som förbjöd direkt och indirekt utsläpp till recipient (§6). Paragrafen är ändrad i det nya förslaget och innebär istället att det krävs tillstånd för att inrätta ny anläggning för infiltration av dagvatten med undantag för anläggningar kopplade till enbostadshus (§5). I och med att planområdet ligger inom föreslaget vattenskyddsområde kommer föreskrifterna och de kontrollfunktion som förknippas med föreskrifterna att gälla för hela planområdet. Föreskrifterna innebär begränsningar för fastighetsägarna gällande schaktning, byggmassor, kemikalier, drivmedel mm.

Beräkningar och kontroll av befintligt ledningsnät samt anslutningspunkter har tagits bort från dagvattenutredningen och planbeskrivningen för att istället hanteras i en separat VA-utredning som kopplas mot genomförandeskedet.

4.2 Lantmäteriet

Delar av planen som bör förbättras

OFFICIALSERVITUT

Lantmäteriet noterar att kommunen uppdaterat avsnittet om officialservitut sedan samrådet. Det saknas dock beskrivning av hur dessa servitut påverkas av detaljplanen, liksom den beskrivning som finns för Hanö 1:115s servitut. Som planförslaget ser ut nu är redovisningsnivån kring hur de olika rättigheterna påverkas väldigt olika. Det är viktigt att alla som berörs av detaljplanen, även rättighetshavare, kan förstå planens konsekvenser för den egna fastigheten.

GEMENSAMHETSANLÄGGNING

Vid genomläsning av planförslaget har Lantmäteriet noterat ett par mindre detaljer:

En gemensamhetsanläggning förvaltas antingen direkt av delägarna, eller genom en samfällighetsförening (vilket det redogörs för bra på sidan 40 i planbeskrivningen). Senare, på sidan 42, framgår att skötseln av omprövad Hanö ga:1 föreslås ske av Hönö hamnförening, som Lantmäteriet uppfattar inte är en samfällighetsförening? Om det inte är en samfällighetsförening kan den inte formellt juridiskt sett förvalta en ga och redogörelsen i planbeskrivningen riskerar att bli missvisande.

Kostnader för att bilda eller ompröva en gemensamhetsanläggning fördelas efter vad som är skäligt, om det inte finns någon överenskommelse om hur de ska fördelas. Vid skälighetsbedömningen är det nyttan för varje fastighet som är vägledande för Lantmäteriets bedömning, och ofta används andelstalen för fördelning av förrättningskostnaderna (som det står i planbeskrivningen). Det är dock en bedömning i varje enskilt fall som görs av Lantmäteriet i samband med förrättningen där kostnadsfördelningen fastställs. Detta kan förtydligas i planbeskrivningen.

4.2.1 Kommentarer till yttrandet

Servitutet för Hanö 1:115 kommenteras mer på djupet i planbeskrivningen då det i tidigare samrådsprocess (2018) fanns ett hinder i vägen för utfartsrättigheten. Detaljplanen ändrades i granskningsskedet (2019) och därmed fanns inget hinder kvar för aktuell fastighet. Texten har dock hängt med i planbeskrivningen även i denna process. Inga andra officialservitut i området bedöms få sin juridiska rätt att ta sig till färjan och hamnen hindrad därför hanteras de översiktligt. Dock har planbeskrivningen nu uppdaterats med nya kartbilder, förklarande pilar och text.

Text kring Hanö ga:1 och kostnader för gemensamhetsanläggningar har uppdaterats och förtydligats i enlighet med Lantmäteriets synpunkter.

5 Kommunala nämnder, bolag m.fl.

5.1 Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har inga invändningar mot förslaget.

Kommentar

2 kap 2 § i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor:

”Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skäligen omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.”

Ambitionsnivån för räddningstjänstens insats på Hanö är under utredning. Idag är dock ambitionsnivån satt till 45 min för att nå kommundelen.

Vid en olycka eller annan händelse som kräver Räddningstjänstens ingripande kan tid till insats på Hanö uppgå till 45–60 minuter, eventuellt längre vid dålig väderlek. Det därmed av stor vikt att man har detta i åtanke vid framtida byggnation, och att det kan vara aktuellt med högre krav på brandskydd än vad som är specificerat i Boverkets byggregler.

Ytterligare utmaning på Hanö är vattenförsörjningen. För händelser på Hanö förlitar oss på en ön placerad motorspruta, samt det lokala brandpostnätet (två poster). Att vatten finns tillgängligt i det nya området måste säkerställas.

5.1.1 Kommentarer till yttrandet

Synpunkterna noteras. Räddningstjänstens insatstider och släckvatten för Hanö är en större fråga och hanteras inte specifikt i aktuell detaljplan. En lämplig planeringsform för brand- och släckvattenhantering är att upprätta en brand- och släckvattenplan för kommunen. Den kan upprättas som ett fristående dokument men kan med större fördel utgöra en del i kommunens VA-plan.

5.2 Sölvesborg energi

EL: Utanför vårt el-område, inga synpunkter.

Fiber: Om det blir aktuellt med byggnation av området så glöm ej att samordna med Sölvesborg Energi för nya optoledningar till området.

Fjärrvärme: Inga synpunkter.

VA: Förslag på anslutningspunkter har tagits bort från senaste dagvattenutredningen rev 2024-02-08, men i planbeskrivningen under Teknisk försörjning står det att:

Vatten till planområdet kan antingen matas från en anslutningspunkt eller delas upp på två anslutningspunkter och anslutningspunkt för spillvatten är belägen norr om planområdet.

Det är möjligt att ansluta planområdet med vatten från två håll, men det finns ingen möjlighet att försörja brandposter med befintliga ledningsdimensioner som idag ligger i anslutning till området.

Spillvatten kan inte anslutas norr om området som det står i planbeskrivningen.

Anslutning av spillvatten bör i stället kunna göras i Grönåsavägen, men detta är inget som Sölvesborg Energi kan bekräfta eftersom vi inte har några uppgifter på befintliga ledningsdimensioner.

Man behöver kontrollera befintliga förhållanden gällande anslutningspunkter för vatten och spillvatten innan man går vidare med detaljprojekteringen.

I samband med exploateringen och utbyggnaden av området så måste man ta hänsyn till och skydda befintliga VA-ledningar som ligger i gräsgator som inte är dimensionerade för tung trafik.

Utöver dessa kommentarer har Sölvesborg Energi inget ytterligare att tillägga gällande den tekniska försörjningen som berör vatten, spillvatten och dagvatten utöver det som framgår av samrådshandlingar och Planbeskrivning 2024-02-14. (2016/317)

5.2.1 Kommentarer till yttrandet

Stycket Vatten och spillvatten i planbeskrivningen har uppdaterats i enlighet med synpunkterna ovan. En separat VA-utredning som kopplas mot genomförandeskedet kommer utreda befintliga förhållande och hur området kan kopplas på VA-nätet.

6 Intresseorganisationer, föreningar och övriga

6.1 Naturskyddsföreningen

NIS finner inte de ändringar som gjorts tillräckliga och anser vidare att Sölvesborgs kommun inte tar tillräckligt stort ansvar för att skydda värdefull natur på Hanö (Natura 2000-kvalitet). Vi delar inte bedömningen att planförslaget inte påtagligt försämrar naturvärden. I frågor som denna måste man skynda långsamt och skydda områden med höga naturvärden för framtiden. Det räcker inte att spara mindre "öar" där särskilt höga naturvärden påträffas, utan man måste säkerställa att områden får tillräckligt skydd i sin helhet.

Även "sekundära" förändringar borde tas på större allvar. Ökad mänsklig aktivitet på ön (även om det bara blir sommargäster) kommer utan tvekan medföra olika typer av störningar i naturen, inte minst från ökad påverkan av störande ljud och ljus.

Revig blodrot är endast känd på tre lokaler i Blekinge, att exploatera en utav dem anser vi vara mycket dumdrigt, även med de ändringar som gjorts. Kommer man att inventera revig blodrot på nytt?

Angående den OTILLÅTNA RÖJNINGEN har vi ingenting emot att en geologisk undersökning genomfördes, det är ordningen vi finner ytterst problematisk. Att röja ett område, med dokumenterat höga naturvärden, FÖRE planlägningsprocessen är genomförd strider mot plan- och bygglagen då viktiga naturvärden riskerar att gå förlorade utan att dokumenteras. Vi finner inga giltiga argument för att röjningen skulle vara tillåten, vi ber er därför utveckla detta.

Enligt vårt ursprungliga yttrande borde området återställas innan en ny, grundlig NVI genomförs.

Utdrag ur vårt ursprungliga yttrande :

NiS anser att det behöver genomföras ett 12:6-samråd enligt miljöbalken med länsstyrelsen. Motiven för det är planerna på omvandling av naturområde till bebyggelse – en väsentlig förändring av naturmiljön. Naturområdet håller ju dessutom så hög kvalitet så att det platsar som Natura 2000-område och gränsar direkt till befintligt Natura 2000-område.

Vi finner inga giltiga argument för att INTE genomföra ett 12:6 samråd, vi ber er därför utveckla detta.

Vi ställer oss fortfarande frågande till varför man inte inväntar beslutet angående vattenskyddsområde INNAN man eventuellt går vidare med detaljplanen.

6.1.1 Kommentarer till yttrandet

MKBn som tagits fram parallellt med planprocessen för aktuell detaljplan syftar till att bli en bedöma påverkan på Natura-2000 området. När alla aspekter tagits in och bedömts konstaterar MKBn att planförslaget inte har någon betydande påverkan på Natura-2000 området. Planförslaget bedöms inte medföra någon påverkan på utpekade naturtyper och arter inom Natura 2000-området. Naturmiljöer med påtagliga naturmiljövärden försvinner men de höga naturmiljövärden bevaras och bevarandestatusen för hotade arter påverkas inte av byggnation.

Planförslaget leder till ökad mänsklig aktivitet men med liten påverkan då antalet besökare på ön är tiotusentals per säsong. Därför bedöms denna aspekt inte utgöra något hinder för planförslaget.

Röjningen av mindre stråk inom planområdet var nödvändigt för att göra den geotekniska undersökningen som ingår i planprocessen. Röjningen var samordnad mellan utförare, Länsstyrelsen och kommun och bedöms inte vara otillåten.

Varken kommunen eller Länsstyrelsen har bedömt att det har finns behov av att genomföra ett 12:6 samråd enligt miljöbalken. Det har heller inte bedömts finnas behov av ett Natura 2000-tillstånd.

Processen kring vattenskyddsområdet är inne i en mer aktiv fas och samråd mellan Sölvesborgs Energi och Vatten och Länsstyrelsen. Sölvesborgs Energi och Vatten har reviderat och uppdaterat förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt gjort en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18). Enligt den nyligen upprättade riskanalysen bedöms riskerna som mindre omfattande på grund av den mycket begränsade markanvändningen med få aktörer på ön.

Dagvattenanläggningar för enbostadshus anses inte utgöra en betydande risk för vattenkvaliteten och undantas därför. Dagvatten från vägar och parkeringsplatser innehåller vanligen många olika miljö och hälsofarliga ämnen. Eftersom det inte finns bilvägar på Hanö, uppstår inget vägdagvatten med de typiska föroreningar som är kopplade till det. Från de få asfalterade vägar som finns kan endast små mängder dagvatten bildas. Tidigare förslag på föreskrifter från 2020-05-14 innehöll en paragraf som förbjöd direkt och indirekt utsläpp till recipient (§6). Paragrafen är ändrad i det nya förslaget och innebär istället att det krävs tillstånd för att inrätta ny anläggning för infiltration av dagvatten med undantag för anläggningar kopplade till enbostadshus (§5).

6.2 Hanö Mission/Kulturförening

Vid genomgång av Planbeskrivning - Granskningshandling gällande Detaljplan för del av Hanö 1 :76, Hanö Sölvesborgs kommun har vi funnit att den väg vi haft under många år för att komma ut i skog och mark för att plocka bär och för att komma till Fårahavavägen för vidare ner i samhället och Färjan till Nogersund inte beaktats. Vi har tidigare yttrat oss om en anslutning till Fårahavavägen genom den väg/stig som går mellan fastighet Hanö 1: 115 LW och Hanö 1:58 RA.

För ett antal år sedan uppförde L. W Hanö 1: 115 och efter detta har inte stigen blivit återställd. Stengårdsgården för Hanö 1 ;58 togs bort på en bit för att ledning skulle kopplas och har inte återställts. Ägaren till fastighet Hanö 1: 115 använder således Hanö 1 :58 för att komma till och från sin fastighet Hanö 1: 115, vilket inte kan vara rätt.

Vi emotser att vägen mellan Hanö 1 : 115 och Hanö 1 : 5 8 återställs

6.2.1 Kommentarer till yttrandet

Rättigheten att beträda annans fastighet regleras genom servitut. Fastigheten Hanö 1:36 har servitut västerut till Äspuddevägen genom 1:94 som sen leder ner till färjan. Fastigheten Hanö 1:115 har servitut österut till Fårahavavägen.

6.3 Hanö Hamn och Byalag

Hanö Hamn- och Byalag har lämnat in yttrande över kommunens förslag till detaljplanen i de olika planskedena. Trots att planarbetet pågått sedan 2019 kvarstår flera oklarheter och brister i förslaget och dialogen med berörda har varit obefintlig. Vi har efterfrågat ett informationsmöte på Hanö eftersom planen skulle medföra en stor förändring för ön, en förändring som påverkar alla fastighetsägare. Något allmänt informationsmöte har inte hållits varför vi framhåller detta ännu en gång och ser det som ett krav för att man överhuvudtaget ska kunna gå vidare i planprocessen.

Våra invändningar i yttrandet från 2020-01-09 kvarstår. Planförslaget har justerats något sedan förslaget 2019, men många centrala frågor är fortfarande inte lösta. I samrådsredogörelsen bemöts synpunkter allt som oftast med att planförslaget följer översiktsplanen eller att frågan inte regleras inom detaljplanen. En prövning av områdets lämplighet för bebyggelse ska göras inom detaljplaneprocessen och behöver då ta hänsyn till de problem och aspekter som föreningen och boende lyft.

Skötsel av vägar, dagvattenhantering, tillgång till räddningstjänst, naturvärden på Hanö, färjetrafikens kapacitet, grundvattenskyddet, avfallshanteringen på ön är frågor som fortfarande inte är lösta på ett betryggande sätt.

- Hanö Hamn och Byalag motsätter sig ett enskilt huvudmannaskap för vägar och allmän platsmark där kostnader och ansvar påförs föreningen och fastighetsägare utanför planområdet. Vägarna nyttjas av ett mycket stort antal besökare och Hanö är ett viktigt besöksmål för kommunen, varför kommunen har ett synnerligen stort intresse och bör ta hand om huvudmannaskapet.

Om kommunen vidhåller att vägarna inte ska vara under kommunalt huvudmannaskap förutsätter vi att fastighetsägarna till planområdet tar alla kostnader för översyn av gemensamhetsanläggningen samt även alla merkostnader som kommer att uppstå genom utökningen. Likaså förutsätts att fastighetsägarna inom planen åtgärdar skador och slitage som kommer uppstå på vägar och annan infrastruktur. Om man använder tunga arbetsfordon riskerar dessa att skada ledningar i marken. Vägarna på Hanö är inte anpassade för tyngre fordon.

- I handlingarna står det fortfarande att markens infiltrationsförmåga och möjlighet att kunna ta emot dagvatten bör säkerställas via hydrogeologiska fältförsök. Hela dagvattenlösningen baseras på infiltration inom varje fastighet (LOD) och detta är således en kritisk parameter som inte kan kvarstå som "Förslag till fortsatt arbete" (sid 51).

- Insatstiden för räddningstjänst uppges vara 45-60 minuter. Vidare anges att tillgången till släckvatten är begränsad. Detta nya område ligger längst bort från hamnen och är extra svårt att nå, varför det är absolut nödvändigt att brand- och säkerhetsfrågan hanteras i planen. En brand på Hanö skulle få närmast katastrofala konsekvenser, både för det nya planområdet och befintliga hus. Även naturen på Hanö skulle skadas allvarligt och en brand riskerar spridas över hela ön.
- Planområdet ligger inom föreslagen primär skyddszon för vattenskyddsområdet, dessutom uppströms i grundvattenriktningen. I MKB:n anges att infiltration inte bör ske nära vattentäkten, i planbeskrivningen ser man nu inte detta som ett problem eftersom ön inte har biltrafik. Ett nytt bostadsområde innebär dock andra risker för förorening än bara bilar. Många nya husägare kommer sannolikt skaffa sig fyrhjulingar och åkgräsklippare, och spillvatten-ledningar innebär i sig en risk. Tillfälligt kommer det också finnas arbetsfordon i området som medför risker genom drivmedel och hydrauloljor.
- Man anger nu i planbeskrivningen att förslaget kan generera högre tryck på färjetrafiken vilket i förlängningen kan betyda ett utökat antal turer till ön. (sid 34) Hur detta ska lösas framgår inte. Färjan kör skytteltrafik och att utöka till två båtar eller en större färja torde inte vara görligt. Trafikverket har i sitt yttrande förutsatt att det inte ska bli något ökat behov.
- Att bygga 17 hus på en ö innebär utmaningar. Hanteringen av massor, byggmaterial och avfall kommer påverka hamnen och vår verksamhet. Säsongen för när på året man kan bygga är begränsad och sammanfaller i stort med högsäsongen för gästhamnen och vår verksamhet, samt även för när fastighetsägare på ön behöver nyttja hamnen. I planbeskrivningen anges för rivnings- och byggavfall att det vore "...fördelaktigt om en allt material kan sorteras och slängas i container vid närheten av hamnen med små upplag på obebyggda tomter." Vilken plats nära hamnen och tomter som avses är oklart, likaså om detta även skulle innefatta schaktmassor. (sid 41)
- Naturen på Hanö påverkas av ett ökat besöksstryck och fler boende. Även om man nu undantagit det område som hyser de allra högsta naturvärdena så blir det ett intrång. Förutom markintrånget så påverkar en förändrad hydrologi, belysning, ljud mm naturmiljön och arter. I MKB:n lyfts förslag på åtgärder och fortsatt arbete, men detta är inte något som regleras i planen t ex att man för att skydda fladdermöss inte bör rikta belysning in mot skogsområdet i de södra och östra delarna av planområdet, eller att avverkning inte bör ske under häckningssäsong 15 april 15 augusti. (MKB sid 31-32)

I planhandlingarna omnämns att "Hamnföreningen" sköter vägarna vilket vi gissar avser Hanö Hamn och Byalag. Något bidrag för Trafikverket har vi dock inte. Man anger att det är oklart huruvida kärnen för glasinsamling är till för allmänheten eller bara restaurangen. Detta hade enkelt kunnat klaras ut genom att fråga oss någon gång under de närmare 5 år som planarbetet pågått. (Det är föreningen som hittills betalat och alla på ön har varit välkomna att lämna sitt glas.) Man refererar till att det finns ett hjorthägn på ön, men hjortarna på ön är vilda enligt beslutet om naturreservat och skötselplanen. Dessa skrivningar i planbeskrivningen utgör inga stora frågor, men visar lite på vilket bristande engagemang som finns i att sätta sig in i de förhållanden som råder på Hanö.

Sammanfattningsvis anser vi att kommunen inte klarlagt att byggnationen är lämplig utifrån de aspekter som krävs enligt Plan- och bygglagen. Vi menar också att möjligheten till insyn och påverkan har allvarliga brister genom att kommunen endast kungjort i lokalpress trots att planförslaget påverkar alla fastighetsägare på ön samt skulle få ekonomiska konsekvenser genom översyn och utökningen av gemensamhetsanläggningen.

6.3.1 Kommentarer till yttrandet

Samrådsmöten i planprocessen är inte obligatoriska, dock anordnades under samrådet både ett fysiskt samrådsmöte på fastlandet och ett digitalt samrådsmöte en tid därefter. Under granskningen anordnades inget möte utan handlingarna hölls tillgängliga för allmänheten under granskningstiden.

Planprocessen är en lämplighetsprövning kring ett exploateringsprojekt men alla frågor som inkommer i processen är inte frågor som hanteras i en planprocess, därför får vissa frågor svaret att det inte hanteras i planprocessen. Det finns många andra lagstiftningar och riktlinjer som hanterar frågor som dyker upp kring ett exploateringsprojekt vid genomförandet som kommunen inte kan svara på i ett tidigt skede som detta.

Ön har sedan lång tid tillbaka enskilt huvudmannaskap och därför förespråkas det även för aktuell plan för att bibehålla en enhetlig förvaltningsstruktur. De gator där de flesta turister rör sig ägs av kommunen men sköts av Hanö Hamn och Byalag mot ersättning.

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö belastas sedan 1941 av gemensamhetsanläggningen. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen har aktualiserats genom planen och uppmärksammats av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts

med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1. Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

Att planera och genomföra ett byggnadsprojekt kräver kompetens och samarbete inom olika branscher. Kommunen övervakar att de regler och lokala skyldigheter som gäller byggande uppfylls. Ansvar för hur genomförandet ska ske som t ex hur bygggator ska anläggas, vilka transporter som behövs, var upplagen placeras, vilken utbyggnadstakt, vilken vägutformning som gäller inom området, hur sophantering ska fungera och vilka tomter som ska byggas först ligger på den framtida exploatören då kommunen inte har någon rådgivning inom planområdet.

MKBn redovisar förslag till fortsatt arbete vilket är sådant som behöver göras inför genomförandet av bebyggelsen. Hydrogeologiska fältförsök görs för att kontrollera infiltrationsförmågan/ infiltrationshastigheten i marken för att kunna dimensionera fördröjningsanläggningen och undvika en över- eller underdimensionering. De hydrogeologiska fältförsöken är inte tilltänkta i planskedet utan i projekteringskedet. Hanö har hög eller medelhög genomsläpplighet därför bedöms LOD vara en lämplig dagvattenlösning. LOD är också en bra lösning för att återföra vatten genom infiltration till grundvattentäkten. Vilken typ av LOD-lösning som kommer appliceras för varje enskild fastighet bestäms först vid projekteringen och i bygglovsskedet då en individuell bedömning görs utifrån de markförhållanden som finns just på den fastigheten. Grundvattenytan varierar mellan 1,7 och 3,7 meter under markytan och varierar mellan olika årstider, djupet på grundvattnet utgör inget hinder för att anordna LOD-lösningar. För att säkra grundvattentäkten kommer det inte vara tillåtet att gräva djupt inom planområdet utan att söka tillstånd och få åtgärden bedömd. Det kommer vara tillståndspliktigt inom vattenskyddsområdet att sänka markytan till ett djup större än 1,5 meter eller på område större än 50 kvm.

Räddningstjänstens insatstider och släckvatten för Hanö är en större fråga och hanteras inte specifikt i aktuell detaljplan. En lämplig planeringsform för brand- och släckvattenhantering är att upprätta en brand- och släckvattenplan för kommunen. Den kan upprättas som ett fristående dokument men kan med större fördel utgöra en del i kommunens VA-plan.

Sölvesborgs Energi och Vatten har reviderat och uppdaterat förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt gjort en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18). Enligt den nyligen upprättade riskanalysen bedöms riskerna som mindre omfattande på grund av den mycket begränsade markanvändningen med få

aktörer på ön. Dagvattenanläggningar för enbostadshus anses inte utgöra en betydande risk för vattenkvaliteten och undantas därför. Dagvatten från vägar och parkeringsplatser innehåller vanligen många olika miljö och hälsofarliga ämnen. Eftersom det inte finns bilvägar på Hanö, uppstår inget vägdagvatten med de typiska föroreningar som är kopplade till det. Från de få asfalterade vägar som finns kan endast små mängder dagvatten bildas. Tidigare förslag på föreskrifter från 2020-05-14 innehöll en paragraf som förbjöd direkt och indirekt utsläpp till recipient (§6). Paragrafen är ändrad i det nya förslaget och innebär istället att det krävs tillstånd för att inrätta ny anläggning för infiltration av dagvatten med undantag för anläggningar kopplade till enbostadshus (§5). I och med att planområdet ligger inom föreslaget vattenskyddsområde kommer föreskrifterna och de kontrollfunktion som förknippas med föreskrifterna att gälla för hela planområdet. Föreskrifterna innebär begränsningar för fastighetsägarna gällande schaktning, byggmassor, kemikalier, drivmedel mm.

Planbeskrivningen är uppdaterad med förändrad text kring planens påverkan på färjetrafiken. Planförslagets bedöms få en marginell påverkan på färjetrafiken i förhållande till den totala mängden besökare på ön.

Planbeskrivningen är uppdaterad med förändrad text där ” på obebyggda tomter” är borttaget.

Planbeskrivningen är uppdaterad med förändrad text där Hamnföreningen är ändrad till Hanö Hamn och Byalag samt borttagen text kring mottagandet av statligt stöd.

7 Sakägare, bostadsrättshavare m.fl.

7.1 A-M A

Jag har tidigare lämnat synpunkter och dessa kvarstår. Jag vill nu lämna ytterligare synpunkter på planförslaget avseende del av Hanö 1:76.

Ett yttrande har tidigare lämnats på det föregående förslaget. I en kommentar till det yttrandet skriver kommunen att olika lösningar för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD), kommer att utformas inom området. Om olägenheter uppstår på intill liggande befintliga bostäder till följd av olämpliga LOD-lösningar, vem står för kostnader att tillse att problemen åtgärdas?

Jag bestrider eventuella förrättningskostnader som förväntas uppkomma i samband med en omprövning av gemensamhetsanläggningarna för gatorna. Det är inte rimligt att de som idag bor på ön ska belastas med kostnader för en omprövning, till följd av att nya gator anläggs inom de nya bostadsområdet.

Frågan om vilka kostnader som kan tänkas uppstå i samband med det nya detaljplaneförslaget är inte något som kommunen varit tydliga med i sin kommunikation eller i underlaget, vilket också strider mot PBL 4 kap 33§. Endast de närboende som ansetts vara berörda sakägare har fått förslaget hemskickat, men då samtliga fastigheter med andelar i Hanö ga:1 kommer att belastas i en kommande förrättning, borde också dessa anses vara sakägare. Jag anser därför att samrådet inte skett på ett korrekt sätt, samtliga med andelar i Hanö ga:1 borde fått underlaget för samråd, då de blir direkt berörda och påförda kostnader för såväl förrättning som framtida behov av underhåll. Kommunen borde ha informerat samtliga i den befintliga vägsamfälligheten då de enligt PBL 5 kap 11§ borde kunna anses vara "enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget"

Kommunens förfarande i detta fall torde därför strida mot PBL.

Det är fullständigt orimligt att kommunen inte tar på sig något ansvar för att återställa vägar och andra skador som kan tänkas uppkomma i samband med tunga transporter på det befintliga vägnätet, som kommunen vet, inte är anpassat för den typen av transporter. Det finns exempelvis risk för sättningar och påverkan på ledningar under gatorna. Jag bestrider därför eventuella framtida kostnader som kan uppkomma i samband med exploateringen som tex kostnader för reparation av vägar m.m.

Jag har tidigare framfört och vill återigen påpeka att väg till och från min fastighet skall vara framkomlig, under en eventuell byggnation och exploatering av området.

7.1.1 Kommentarer till yttrandet

Lokalt omhändertagande av dagvatten är en vedertagen lösning i Sverige, det kan göras på olika sätt men huvudsyftet är att fördröja regnvatten så att det infiltreras ner i marken vilket är positivt för grundvattnet på Hanö. Lutningar på mark, dagvattenhantering, skydd mot andra fastigheter mm hanteras och kontrolleras i bygglovskedet.

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö belastas sedan 1941 av gemensamhetsanläggningen. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen har aktualiserats genom planen och uppmärksammats av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1. Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i

förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

Kommunen har kungjort planen i den lokala dagspressen för att alla, även andra än sakägare, ska kunna få information om att detaljplanen håller på att processas. Planhandlingarna har varit och är tillgängliga på kommunens hemsida. Sakägarkretsen är begränsad till de som har fastigheter i direkt anslutning till planområdet och därmed inte hela gemensamhetsanläggningen Hanö ga:1.

Ansvaret att återställa vägar i förhållande till ett exploateringsprojekt landar på exploatören och inte kommunen. Ansvaret ligger också på entreprenören att planera och säkerställa att det praktiska fungerar på ett bra sätt och i detta fall krävs det en gedigen planering. MKBn belyser frågor där särskild hänsyn behöver tas i byggskedet samt förslag på åtgärder i det fortsatta arbetet för att genomförandet ska bli så bra som möjligt, både för natur, djur och boende.

7.2 JS

Hur kommer jag att beröras av en ev ny vägsamfällighet? Innebär det att jag är sakägare? Hanö 1:98 Det fungerar alldeles utmärkt som det är nu, jag ser ingen anledning till att ändra något som fungerar om det dessutom innebär utökade kostnader. Som det är nu sköter vi vägarna (eller faktiskt så är det bara gräsmattor) själva. Många vägar är dessutom återvändsgränder vilket gör att det inte är intressant för en allmänhet att gå där. Motivera och klargör varför en försämrande åtgärd ska göras.

7.2.1 Kommentarer till yttrandet

Sakägarkretsen är begränsad till de som har fastigheter i direkt anslutning till planområdet och därmed inte hela gemensamhetsanläggningen Hanö ga:1. Det går inte i detta skede av processen att förutspå lösningen. Kostnaden kan fördelas på samtliga parter enligt förrättningens fördelningstal eller så åtar sig exploatören att betala kostnaderna. Planförslaget innebär inte att befintliga vägar ändras utan endast att nya vägar och fastigheter skapas inom planområdet.

7.3 IÅ

Av yttrande från flera instanser framgår det i detaljplanens beskrivning att området är av riksintresse ur flera aspekter. Även om området i översiktsplanen är utpekad för bostadsändamål är det långt ifrån lämpligt att bygga så många hus som 17 st. Ett bygge med fler än några få hus här kommer att påverka Hanös kultur och miljö menligt för all framtid.

Ni anger att enskildas intressen ska vägas mot allmänna intressen. Hur har den processen gått till? Inte kan väl några få markägares intressen att planlägga området på Hanö prioriteras framför riksintresse för naturvård.

Varför har ni inte kallat till ett fysiskt samrådsmöte på Hanö? (V g se mitt (IÅ) tidigare yttrande). Detaljplanen som den ser ut idag kommer att beröra samtliga fastighetsägare och besökare troligtvis under lång tids byggnation och för all framtid.

Området ligger inom ett föreslaget vattenskyddsområde men det finns uppenbarligen inget beslut om detta ännu. Varför inte?

Synpunkter från många som yttrat sig tidigare har inte beaktats men det finns ingen angivelse varför det är så. Hur kommer ni att behandla dem?

Sölvesborgs kommun borde värna om att behålla en unik miljö där både det rörliga friluftslivet och fastighetsägare kan samsas om naturupplevelser på Hanö.

Sammanfattningsvis: Eftersom denna upplaga av detaljplanen innehåller många kloka och väl underbyggda yttranden och synpunkter kan jag inte tolka det på annat sätt än att det är högst olämpligt att ta denna mark i anspråk för stor byggnation.

Det är viktigt att miljön på Hanö ses ur ett helhetsperspektiv.

7.3.1 Kommentarer till yttrandet

Kommunens bedömning är att planförslaget inte påverkar kulturmiljön på ett negativt sätt. Detaljplanen har reglerat utnyttjandegraden för att värna om kulturmiljön på ön och därigenom bibehålla öns bebyggelsestruktur. Placering, höjd och utformningsbestämmelser regleras också för att värna öns specifika förutsättningar och kulturmiljö så att planförslaget harmoniserar med sin omgivning.

En avvägning är gjord för alla riksintressen inom planområdet. När det gäller riksintresse för naturvård är resonemanget att planförslaget medför en förlust av naturvärden men omfattningen av påverkan bedöms inte vara sådan att den påtagligt skadar natur- och kulturmiljön inom riksintresseområdet.

Samrådsmöten i planprocessen är inte obligatoriska, dock anordnades under samrådet både ett fysiskt samrådsmöte på fastlandet och ett digitalt samrådsmöte en tid därefter. Under granskningen anordnades inget möte utan handlingarna hölls tillgängliga för allmänheten under granskningstiden.

Att inrätta ett vattenskyddsområde innebär en process i sig själv, som inte är kopplad till planprocessen. Vattenskyddsområden bildas genom att en ansökan skickas in till Länsstyrelsen. Sölvesborgs Energi och Vatten har sedan länge skickat in en ansökan till länsstyrelsen. I våras reviderades och uppdaterades förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18).

Kommunen har ett helhetsperspektiv när det gäller planeringen på Hanö men delar inte bedömningen att den föreslagna utvecklingen är olämplig.

7.4 HH

De synpunkter jag lämnat i tidigare planskeden och i överklagan kvarstår. Jag anser att området ska få förbli naturmark och avstyrker planförslaget.

Planhandlingarna innehåller fortfarande många oklarheter och motstridiga uppgifter.

Flera risker och olika former av påverkan lyfts i utredningarna och i MKB:n, men de avfärdas utan närmare motivering och underlag. I samrådsredogörelsen bemöts invändningar med att "Detaljplanen följer översiktsplanen..." som om frågan redan vore bedömd och avgjord. Det är den inte. En översiktsplan är inte juridiskt bindande och lämpligheten att exploatera området och bygga bostäder ska prövas genom detaljplanprocessen.

Processen kring detaljplanen brister i öppenhet och dialog.

Om man vill utöka ett samhälle på en ö med ca 17 % fler boende borde kommunen rimligen bjuda in till samrådsmöte. Redogöra för konsekvenser, diskutera möjliga lösningar, ta in fakta. Att bygga hus på en ö utan biltrafik innebär utmaningar. Allt byggmaterial, alla anläggningsmassor, alla överskottsmassor, allt byggavfall ska passera den gemensamma hamnen. Ytorna i hamnen är begränsade och vägarna smala. Detaljplanen och exploateringen kommer att påverka alla på Hanö, men när kommunen väljer att bara kungöra i lokalpress är risken uppenbar att många fastighetsägare gått miste om information och möjligheten att lämna synpunkter. Enligt planförslaget kommer dessutom alla fastigheter att ingå i en gemensamhetsanläggning som ska sköta vägar och grönytor. Detta innebär att vi alla kommer belastas med höga kostnader.

Området är inte lämpligt att bebygga. Grundläggande krav för planläggning och byggnation som ställs upp i Plan- och bygglagen 2 kap uppfylls inte

- Området har höga naturvärden. Det finns rödlistade arter och området uppfyller kriterierna för naturtyp inom Natura2000.
- Marken är fuktig och grundvattennivån är hög.
- Dagvattenhanteringen och infiltrationsförmågan är inte säkerställd genom hydrogeologiska fältförsök så som har föreslagits i de egna utredningarna.
- Bebyggelsen planeras inom föreslaget vattenskyddsområde, primär skyddszon, uppströms vattentäkten. Innebär risker både under byggnationen och under brukandet av bostäderna. Infiltration av dagvatten innebär risk för förorening.

- Omfattande schaktning behövs för att kunna bygga och överskottsmassorna kan inte tas omhand på ön. Innebär 43-72 m³ jord/tomt som behöver fraktas bort.
- Området är svårtillgängligt för räddningstjänsten. Insattiden är lång, minst 45-60 minuter och tillgången på släckvatten är begränsad.
- Planområdet ligger inom riksintresse för naturvård samt för högexploaterad kust.
- Avfallshanteringen och källsorteringen på ön är begränsad

Planförslaget riskerar påverka miljön i Natura 2000-området varför det krävs ett Natura2000-tillstånd

Planområdet gränsar till Natura2000-område och utbyggnaden riskerar att väsentligt påverka miljön i Natura2000-området. En tillståndsprövning behöver därmed göras. Påverkan kan uppstå under byggprocessen men även sedan husen är byggda. I bevarandeplanen för Natura2000-området lyfts bl a att ändrad hydrologi samt slitage och störningar från rörligt friluftsliv kan påverka området negativt. Antalet besökare till Hanö ökar och förväntas fortsätta öka, att då bygga fler fritidshus ger kumulativa effekter och medför ytterligare belastning.

Sammanfattningsvis – intrånget på naturvärden, vattenskydd, riksintressen är stora. Att bygga fritidshus är inget samhällsintresse och kan inte motivera intrånget och förlust av dessa angelägna värden.

Alla vi fastighetsägare på Hanö kommer att beröras av exploateringen, både genom trafiken i hamnen, genom skadade naturvärden, och genom kostnader för gemensamhetsanläggningen. Vi är således alla sakägare.

7.4.1 Kommentarer till yttrandet

Planprocessen är en lämplighetsprövning kring ett/flera exploateringsprojekt men alla frågor som inkommer i processen är inte planfrågor, därför får vissa frågor svaret att det inte hanteras i planprocessen. Det finns många lagstiftningar och riktlinjer som hanterar frågor som dyker upp i ett exploateringsprojekt vid genomförandet som kommunen inte kan svara på i ett tidigt skede som detta.

Då planen innebär en utökning av samhället på Hanö har kommunen vidtagit de steg som erfordras för att säkerställa de allmänna intressena i kap 2 PBL. En detaljplan är ett långsiktigt, juridiskt bindande dokument som gäller till dess den ändras eller upphävs. Genom att planlägga den återstående delen av Hanö 1:76 och gå ifrån spontanutvecklingen som skett tidigare, tar fastighetsägarna sitt ansvar gentemot grannar och allmänhet och visar på den framtida intentionen för området.

Dialog och öppenhet i en planprocess regleras inte i detalj i plan- och bygglagen, samrådsmöten är inte obligatoriska, dock anordnades under

Samrådet både ett fysiskt samrådsmöte på fastlandet och ett digitalt samrådsmöte en tid därefter. Under granskningen anordnades inget möte utan handlingarna hölls tillgängliga för allmänheten under granskningstiden. Kommunen har kungjort planen i den lokala dagspressen för att alla, även andra än sakägare, ska kunna få information om att detaljplanen håller på att processas. Planhandlingarna har också varit och är tillgängliga på kommunens hemsida.

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö belastas sedan 1941 av denna gemensamhetsanläggning. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen (Hanö ga:1) har aktualiserats genom planen och uppmärksammats av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1.

Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

Kommunen gör en annan bedömning än vad som framgår i aktuellt yttrande och anser att marken är lämplig att bebygga med föreslagen struktur vilket redovisas i planbeskrivningen och underbyggs av miljökonsekvensbeskrivningen.

Sölvesborgs Energi och Vatten har reviderat och uppdaterat förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt gjort en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18). Enligt den nyligen upprättade riskanalysen bedöms riskerna som mindre omfattande på grund av den mycket begränsade markanvändningen med få aktörer på ön. Dagvattenanläggningar för enbostadshus anses inte utgöra en betydande risk för vattenkvaliteten och undantas därför. Dagvatten från vägar och parkeringsplatser innehåller vanligen många olika miljö och hälsofarliga ämnen. Eftersom det inte finns bilvägar på Hanö, uppstår inget vägdagvatten med de typiska föroreningar som är kopplade till det. Från de få asfalterade vägar som finns kan endast små mängder dagvatten bildas. Tidigare förslag på föreskrifter från 2020-05-14 innehöll en paragraf som förbjöd direkt och indirekt utsläpp till recipient (§6). Paragrafen är ändrad i det nya förslaget och innebär istället att det krävs tillstånd för att inrätta ny anläggning för

infiltration av dagvatten med undantag för anläggningar kopplade till enbostadshus (§5). I och med att planområdet ligger inom föreslaget vattenskyddsområde kommer föreskrifterna och de kontrollfunktion som förknippas med föreskrifterna att gälla för hela planområdet. Föreskrifterna innebär begränsningar för fastighetsägarna gällande schaktning, byggmassor, kemikalier, drivmedel mm.

Hydrogeologiska fältförsök görs för att kontrollera infiltrationsförmågan/ infiltrationshastigheten i marken för att kunna dimensionera fördröjningsanläggningen och undvika en över- eller underdimensionering. De hydrogeologiska fältförsöken är inte tilltänkta i planskedet utan i projekteringskedet. Hanö har hög eller medelhög genomsläpplighet därför bedöms LOD vara en lämplig dagvattenlösning. LOD är också en bra lösning för att återföra vatten genom infiltration till grundvattentäkten. Vilken typ av LOD-lösning som kommer appliceras för varje enskild fastighet bestäms först vid projekteringen och i bygglovsskedet då en individuell bedömning görs utifrån de markförhållande som finns just på den fastigheten. Grundvattenytan varierar mellan 1,7 och 3,7 meter under markytan och varierar mellan olika årstider, djupet på grundvattnet utgör inget hinder för att anordna LOD-lösningar. För att säkra grundvattentäkten kommer det inte vara tillåtet att gräva djupt inom planområdet utan att söka tillstånd och få åtgärden bedömd. Det kommer vara tillståndspliktigt inom vattenskyddsområdet att sänka markytan till ett djup större än 1,5 meter eller på område större än 50 kvm.

7.5 AH

Planförslaget och plankartan saknar referensnivå för grundläggningsdjup och färdig golvnivå. Högsta byggnadshöjd anges till 7 m men från vilken nivå? Det är väsentligt att ange vad som är byggnadernas grundläggning- och golvnivå så att inte stora uppfyllnader av framtida fastigheterna främst i väst och sydväst utförs. Det om något påverkar bilden och kulturmiljön av Hanö läge. Grundläggningsnivå skall följa befintlig marknivå (om detta står det i dagvattenutredningen också). Nivå behöver anges.

Dagvattenutredningen saknar indata om de geohydrologiska förutsättningarna på platsen. En geohydrologisk undersökning behöver tas fram i detta skede med detaljplanarbetet annars faller hela konceptet med lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD). I den geotekniska undersökningsrapporten finns lerlager angivna med viss mäktighet vilket skapar osäkerheter kring ovanstående. Hur vattenförande/tät är leran. Det är idag problem med vattenmättad mark efter 10-års regn eller mindre.

Ett större uppsamlingsmagasin för LOD är att föredra och som bör utföras av exploatören, inte av respektive framtida fastighetsägare. Befintliga fastigheter väster om ligger i riskzon för högre vattenflöden och vattenmättad mark på grund av byggnationen.

Geohydrologisk rapport behöver tas fram.

LOD bör utföras av exploatören vilket är brukligt i större kvarters-/fastighetsbildningar.

Den geotekniska undersökningsrapporten (MUR) behöver kompletteras med ett geotekniskt PM. MUR talar inte alls om den rika förekomsten av block och sten vilket kännetecknar ön. Antalet provpunkter är dessutom begränsat. Omhändertagande av block och sten och mängden fyllnadsmassor som behöver transporteras till ön har inte beaktats i massbalansen eller i Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB).-

Det saknas förutsättningar för tapp- och spillvatten. Servisernas kapacitet är ytterst oklara enligt yttrande från Sölvesborgs Energi och Vatten (SEVAB). Kapacitets-/behovsberäkningar måste utföras för området och jämföras med vad som finns och vad som är möjligt att ansluta. Att inte ha med det i detta skede riskerar stora, långa och tidsödande servisarbeten. Att SEVAB långt senare ska bli "nätägare" och att de först har möjlighet 2028 rimmar inte alls med genomförandetiden på fem år. Utred behov och utred anslutningspunkternas kapaciteter.-

En myndighet, Lantmäteriet, upplyser kommunen om att en gemensamhetsanläggning (Ga 1) är gammal och inaktuell. På vilket sätt är den inaktuell? Den har fungerat i över 80 år men nu när ett nytt område är på väg att exploateras så är den plötsligt inaktuell. Konsekvenserna av en ombildning likt förslaget av myndigheten påverkar samtliga fastighetsägare på ön. De allra flesta skulle lida ekonomisk skada av gemensamhetsanläggning de inte ens visste fanns. Är detta korrekt myndighetsutövning? Varför är det ens med i planprogrammet? Behandla ny väg lika tidigare nyare vägar som Gubbens Stueväg eller Jeppas Uddeväg.

Kommunen lyfter fram ön som ett av de största besöksmålen med 45–55 000 besökare per år. Det kommunala vattenbolaget anlägger nya tapp- och spillvattenledningar samt fiber från fastlandet för lång över 100 mkr, kanske närmare det dubbla, men ansvar för några vägar vill man inte ta. Exploatera ön men lägg ingen ny asfaltsbeläggning...-

Samtliga instanser och intressenter som gör hänvisningar till den gamla kommunala översiktsplanen behöver inkomma med nya yttranden, i den mån de påverkas, av den nya lagvunna översiktsplanen daterad 2023-11-25.-

Genomförandetiden är inte rimlig. Ett förtydligande måste göras. Avser genomförandetiden exploateringen av markområdet och fastigheterna eller avses hela området bebyggt?-

MKB beaktar inte omfattningen av materialtransporter, både vad gäller utsläpp och ohälsa (buller).-

Väg bör inte vara av gräs utan av hårdgjord yta typ grus eller asfalt för att utgöra en naturlig brandgata i händelse av brand.-

Tillfartsväg till nya området längre söderut bör utredas. Både permanent och under byggskedet. All trafik går via Fyrvägen som är hårt belastad redan. Konsekvenserna av all trafik på Fyrvägen är inte utredd. Det är skillnad på dagsturister och "permanent boende" med sina fyrhjulingar. Det är för många redan och för enkelt att i planförslaget gömma dessa "permanenta" i de 45 - 55 000 årsbesökarna.-

Sophanteringen är inte utredd. VästBlekinge Miljö AB:s (VMAB) yttrande om fler kärll kan ställas på kommunal mark vid hamnen. Den ytan är svår att uppbringa och bör utredas. Skall ytterligare uppställningsplats för kärll anordnas?

Trädgårdsavfall berörs inte alls men är ett annat problem på ön.-

Planförslaget och MKB konstaterar symbios med alla riksintressen, Natura 2000, den nya kommunala översiktsplanen, Agenda 2030. Det är ju oftast så det är, de tjänar sitt syfte. Lika ofta brukar då myndigheter (eller i slutändan juridiken) kliva in och kräva rättning i ledet, rätta till orätt, gör om gör rätt. Det har myndigheterna till viss del gjort även här, efter Mark- och Miljödomstolens dom. Men faktum kvarstår att det verkar vara fritt fram att exploatera en betydande areal i den finaste natur- och kulturmiljö med så många riksintressen. Är det verkligen resurshushållning och en god bebyggd miljö? Hur mycket Agenda 2030 andas denna exploatering? Hur mycket exploatering tål en ö?-

Samhällsnyttan. En privat exploatör har rätt att få saken prövad och ett detaljplanearbete utfört. Redan där börjar kostnaderna för en kommun eller för den delen den kommunale skattebetalaren. Skatteintäkterna av denna exploatering är nära noll om inte minus då framtida fastighetsägare sannolikt inte är skrivna i kommunen eller i arbetsför ålder. Det rimmar dåligt med översiktsplanen och kommunens färdriktning.

Planarbetet (i förslaget eller MKB) behöver åtminstone ta upp vilka konsekvenser detta får för hamnen som är navet i all verksamhet på ön.

Hamnens och primärt kajernas status är undermålig på många ställen. Där är underminerade kajer med sättningar i jordmassor och slukhål i bakkant mot mark, där är rostsprängd armering i ytan, där är frostsprängningar och vågbrytare som rasat. Där tyngre transporter lossas är kajen underminerad med begynnande slukhål i bakkant. På senare tid har körplåtar fått användas. Underhållsbehovet är stort och en exploatering av denna storlek kommer påskynda denna nedbrytning. Om inte annat så är det en arbetsmiljörisk och risk för tredje part.

Lägg därtill att hamnen är full av båtar sommartid och några fasta båtplatser finns inte lediga.

Det finns avgörande brister i planförslaget som ogillas i sin helhet.

Nästan samtliga punkter ovan finner stöd i lagtext, som till exempel i Miljöbalken kap.2, §1-3.

7.5.1 Kommentarer till yttrandet

Färdig golvhöjd på bostadshus regleras inte i detaljplanen men är en viktig detalj att hålla reda på vid byggnation för att undvika vattenskador på huset vid kraftigt regn. Frågan bedöms vid varje enskilt bygglov i relation till läget för gatan, befintlig mark, grannar, anslutningar mm.

Kommunen bedömer att det finns tillräcklig information kring de geotekniska förhållandena av planområdet och bedömer inte att en geohydrologisk utredning behöver tas fram. För planen finns en geoteknisk undersökningsrapport (MUR) samt ett geotekniskt PM.

I dagvattenutredningen bedöms inte planområdet påverkas negativt av skyfall. Redan idag finns dike längs en del av den östra bebyggelsekanten för omhändertagande av dagvatten från naturmarken. Planerad bebyggelse föreslås skyddas på samma sätt.

Hydrogeologiska fältförsök görs för att kontrollera infiltrationsförmågan/ infiltrationshastigheten i marken för att kunna dimensionera fördröjningsanläggningen och undvika en över- eller underdimensionering. De hydrogeologiska fältförsöken är inte tilltänkta i planskedet utan i projekteringskedet. Hanö har hög eller medelhög genomsläpplighet därför bedöms LOD vara en lämplig dagvattenlösning. LOD är också en bra lösning för att återföra vatten genom infiltration till grundvattentäkten. Vilken typ av LOD-lösning som kommer appliceras för varje enskild fastighet bestäms först vid projekteringen och i bygglovsskedet då en individuell bedömning görs utifrån de markförhållande som finns just på den fastigheten. Grundvattenytan varierar mellan 1,7 och 3,7 meter under markytan och varierar mellan olika årstider, djupet på grundvattnet utgör inget hinder för att anordna LOD-lösningar. För att säkra grundvattentäkten kommer det inte vara tillåtet att gräva djupt inom planområdet utan att söka tillstånd och få åtgärden bedömd. Det kommer vara tillståndspliktigt inom vattenskyddsområdet att sänka markytan till ett djup större än 1,5 meter eller på område större än 50 kvm.

En större dagvattendamm fanns med i samrådsförslaget i första processen men ansågs påverka marken och de skyddade arterna på ett negativt sätt och därför omstrukturerades förslaget till att innehålla LOD-lösning på varje individuell fastighet. Likaså fanns det en väganslutning söder ut som kopplade ihop området men den togs också bort under förra processen för att bevara skyddade arter.

Ledningsinformation har tagits bort från planbeskrivning och dagvattenutredning då den informationen kommer att hanteras i en separat VA-utredning inför genomförandet. Genomförandetiden innebär en garanterad byggrätt i enlighet med planen. Efter genomförandetiden fortsätter planen att gälla men då kan planen ändras, ersättas eller upphävas utan ekonomisk

kompensation till berörda fastighetsägare. Byggnation kan ske såväl under som efter genomförandetiden.

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö belastas sedan 1941 av gemensamhetsanläggningen. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen har aktualiserats genom planen och uppmärksammats av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1. Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

Ön har sedan lång tid tillbaka enskilt huvudmannaskap och därför förespråkas det även för aktuell plan för att bibehålla en enhetlig förvaltningsstruktur. De gator där de flesta turister rör sig ägs av kommunen men sköts av Hanö Hamn och Byalag mot ersättning.

Att planera och genomföra ett byggnadsprojekt kräver kompetens och samarbete inom olika branscher. Kommunen övervakar att de regler och lokala skyldigheter som gäller byggande uppfylls. Ansvaret för hur genomförandet ska ske som t ex hur bygggator ska anläggas, vilka transporter som behövs, var upplagen placeras, vilken utbyggnadstakt, vilken vägutformning som gäller inom området, hur sophantering ska fungera och vilka tomter som ska byggas först ligger på den framtida exploatören då kommunen inte har någon rådighet inom planområdet.

MKBn ger förslag på ytterligare åtgärder vid själva byggprocessen som t ex att försiktighetsmått vidtas för att inte påverka markerna utanför de planerade tomterna genom körskador, materialupplag, damning och andra effekter som kan uppstå under byggnation. I och med att planområdet också ligger inom föreslaget vattenskyddsområde kommer föreskrifterna och de kontrollfunktion som förknippas med föreskrifterna att gälla för hela planområdet. Föreskrifterna innebär begränsningar för fastighetsägarna gällande schaktning, byggmassor, kemikalier, drivmedel mm.

MKBn som tagits fram parallellt med planprocessen för aktuell detaljplan syftar till att bl a bedöma påverkan på Natura-2000 området. När alla aspekter tagits in och bedömts konstaterar MKBn att planförslaget inte har någon betydande

påverkan på Natura-2000 området eller andra riksintressen. Planförslaget bedöms inte medföra någon påverkan på utpekade naturtyper och arter inom Natura 2000-området. Naturmiljöer med påtagliga naturmiljövärden försvinner men de höga naturmiljövärden bevaras och bevarandestatusen för hotade arter påverkas inte av byggnation.

7.6 MM

Information

Planförslaget samt underliggande information kring detta har inte spritts bland de boende i nämnvärd omfattning. Även icke-sakägare berörs såväl direkt som indirekt – framförallt med tanke på planerna att upprätta en ny vägsamfällighet. På grund av bristande information är således förslaget inte förankrat på ön – att hänvisa till dagspress kan inte definieras som medborgardialog. Särskilt med tanke på att en stor del av byn bor i andra kommuner.

Åtminstone ett fysiskt möte med boende och föreningar hade varit ett minsta krav. På det sättet hade även kommunen fått svar på sina frågor: t ex vem som handhar glasåtervinningen på ön, att det inte finns en "Hamnförening" – däremot ett Hanö Hamn och Byalag....

Transport och logistik

Vi efterlyser fortfarande information kring hur transporter till och från framtida byggen ska ske och vilka konsekvenser de får för våra vägar och stigar. Var ska t ex byggavfall och jord/sten förvaras? Byn är inte byggd för tunga lastfordon och ska heller inte vara så i framtiden. I planbestämmelserna bör ingå att de vägar som upprättas även fortsättningsvis består av gräs och grus. Hårdgjorda ytor måste undvikas med tanke på dagvatten och fuktig mark.

Att upprätta en vägsamfällighet, finansierad av fastighetsägarna, som ska ta hand om drift och underhåll av vägarna på ön är orimligt – särskilt med tanke på framtida byggnation. Hanö framhålls dessutom som Sölvesborgs främsta turistmål; detta bör rimligtvis vara en kommunal angelägenhet.

Miljö

Den MKB som presenteras känns svepande och obearbetad. Det planerade området består till stor del av träskmark och är mycket sank – en omständighet som inte kommer att bli bättre med tanke på klimatförändringar och kommande extremväder. Många av redan existerande hus har idag problem med vatten i källare och på tomter. Fler hårdgjorda ytor kommer inte att göra saken bättre. Hur kommer arbetet att påverka omgivande bebyggelse? Kommer sprängningar att krävas?

Finns dialog med Blekingetrafiken? De senaste årens turförändringar i busstrafiken (som inte längre synkas varken med tåg eller färja) har medfört att allt fler tar egen bil till Nordersund. Ur ett miljöperspektiv är detta självklart förkastligt.

Konsekvenser för boende

Planen bagatelliserar det faktum att antalet hushåll på ön i och med förslaget kommer att öka med 20 procent. Det får konsekvenser på många plan; sop/ghashantering, färjetransporter, parkering i Nogersund, etc. Redan idag är dessa hårt belastade och problematiska områden – särskilt under sommarsäsong, men också vår och höst. För Hanö Hamn och Byalag kommer detta också att betyda stora merkostnader som får konsekvenser för underhållet av ön. Redan idag läggs stora resurser på att t ex städa och hantera sopor efter besökande turister.

Ett ”utökat antal turer till ön” väcker frågetecken. Vi ifrågasätter om detta verkligen är logistiskt möjligt – särskilt under sommartid.

7.6.1 Kommentarer till yttrandet

Dialog och öppenhet i en planprocess regleras inte i detalj i plan- och bygglagen, samrådsmöten är inte obligatoriska, dock anordnades under samrådet både ett fysiskt samrådsmöte på fastlandet och ett digitalt samrådsmöte en tid därefter. Under granskningen anordnades inget möte utan handlingarna hölls tillgängliga för allmänheten under granskningstiden. Kommunen har kungjort planen i den lokala dagspressen för att alla, även andra än sakägare, ska kunna få information om att detaljplanen håller på att processas. Planhandlingarna har också varit och är tillgängliga på kommunens hemsida.

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö belastas sedan 1941 av gemensamhetsanläggningen. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen har aktualiserats genom planen och uppmärksammas av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1. Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

Syftet med en MKB är att undersöka om det finns risk för betydande miljöpåverkan. Miljökonsekvensbeskrivningen integrerar miljöaspekterna i detaljplanen så att en hållbar utveckling främjas. För att uppnå detta ska

miljöbedömningen fokusera på den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan antas orsaka. Utifrån avgränsningssamrådet med länsstyrelsen och berörda kommuner bedöms följande miljöaspekter i aktuell MKB: Nollalternativet, planförslaget, samlad konsekvensbedömning, miljökvalitetsmål och miljökvalitetsnormer, förebyggande åtgärder samt uppföljning och fortsatt arbete.

Detaljplanen med tillhörande MKB syftar inte till att klargöra hur alla detaljer kring byggandet ska gå till. De många restriktionerna (skyddade arter, vattenskyddsområde och Natura-2000 område) gör det mer komplicerat i genomförandet och det faktum att det är en ö gör också det svårare men detta är inte ett hinder i sig själv. Att planera och genomföra ett byggnadsprojekt kräver kompetens och samarbete inom olika branscher. Kommunen övervakar att de regler och lokala skyldigheter som gäller byggande uppfylls. Ansvaret för hur genomförandet ska ske som t ex hur byggator ska anläggas, vilka transporter som behövs, var upplagen placeras, vilken utbyggnadstakt, vilken vägutformning som gäller inom området, hur sophanteringen ska fungera och vilka tomter som ska byggas först ligger på den framtida exploatören då kommunen inte har någon rådighet inom planområdet. Fokus för en detaljplan är att utreda om marken är lämplig eller inte. Aktuell bedömning är att planområdet går att bebyggas med bostäder, lämplighetsbedömningen är gjord genom en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen samt genom att säkerställa frågor kring hälsa, säkerhet och risk.

Planbeskrivningen är uppdaterad med förändrad text kring planens påverkan på färjetrafiken. Planförslagets bedöms få en marginell påverkan på färjetrafiken i förhållande till den totala mängden besökare på ön.

7.7 EH/MB och SW/EW

Vi vidhåller våra synpunkter i tidigare yttranden och anför följande:

Minska antalet fastigheter i den föreslagna detaljplanen. Dels eftersom ett ökat antal boende medför en ökad påverkan på naturmiljön samt medför tidigare nämnda betydande olägenheter i form av störningar som t.ex. buller, och dels till förmån för naturområde eftersom planen annars medför att ett område med höga naturmiljövärden tas i anspråk.

Lägg in ytterligare en väg från Äspuddevägen till det detaljplanelagda området.

I nuvarande planförslag utgör Fårhavavägen den enda vägen fram till det föreslagna detalj-planelagda området vilket skulle innebära ett mycket högt tryck på den vägen, både på kort och lång sikt.

Tydliggör vilka ekonomiska och andra konsekvenser en omprövning av gemensamhets-anläggningen skulle innebära för de boende på de berörda vägarna. Enligt 4 kap. 33 § PBL ska planbeskrivningen innehålla en redovisning av /.../ de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att planen ska kunna genom-föras på ett samordnat

och ändamålsenligt sätt samt vilka konsekvenser dessa åtgärder får för fastighetsägarna och andra berörda.

Beakta och besvara samtliga inkomna synpunkter. På sidan 7 i kommunens samråds-redogörelse framgår att ett flertal "inkomna synpunkter från samrådet helt eller delvis inte har beaktats". Att besvara yttranden från sakägare samt enskilda som har ett väsentligt intresse av förslaget bör vara en del av den offentliga processen för att säkerställa att allas rättigheter tas i beaktande. Se 5 kap, 23 §, punkt 2 PBL om att kommunens granskningsutlåtande ska innehålla förslag med anledning av synpunkterna.

Anslå information om detaljplaneprocessen och möjligheten att yttra sig på sätt som når Hanöborna. Hanö är en liten ö med ca 100 hus. Den föreslagna detaljplanen berör alla på ön i varierande grad och förslaget har betydelse för samtliga öbor. Kommunen mottog yttranden från sex stycken "sakägare och bostadsrättsinnehavare m.fl.". Det hade varit respektfullt och rimligt att de sex hushållen hade fått ett mejl eller brev med information om att det nu är en ny granskning med tillfälle att yttra sig. Många husägare på Hanö kan ha missat informationen om detaljplanen och möjligheten att yttra sig. Exempelvis hade det varit lämpligt att, utöver att föra in det i ortstidning, sprida informationsblad om kungörelsen till Hanöborna. Många husägare på ön är skrivna i annat län än Blekinge, vilket gör att de inte nås av information i lokaltidningen i Sölvesborg. Informationen kunde förmedlats genom informationsblad i brevlådorna för de boende på ön, på anslagstavlan på Hanö och på färjan m.m. Inget samrådsmöte har hållits på Hanö, enbart i Nogersund. Sammantaget kan den bristfälliga informationen ha betydelse för de berördas möjligheter att bevaka sin rätt och att framföra synpunkter, vilket i sin tur kan ha betydelse för antagandet av detaljplanen.

7.7.1 Kommentarer till yttrandet

Planförslaget är avvägt och anpassat efter de begränsningar som finns i området. Anpassningarna gjordes i förra planprocessen och syftet med anpassningarna har varit att minska påverkan på förekomsten av revig blodrot samt att minska påverkan på naturvärdesobjekt med högt värde (klass 2). Anpassningar av dagvattenhanteringen är gjorda, likaså fanns det en vägran slutning söderut som kopplade ihop det nya området med befintlig struktur men den togs bort för att bevara skyddade arter. Antalet tomter har också minskats och några tomter har disponerats om för att behålla en större del av artförekomsten. Kommunen anser därför att förslaget inte behöver minskas ytterligare.

Kommunen håller inte med om att trycket på Fårhavavägen blir mycket högt som en konsekvens av planförslaget. Trycket på Fårhavavägen kommer öka men då Fårhavavägen och Fyrvägen är asfalterade och har en bra standard bedöms denna ökning inte utgöra något hinder för den framtida utvecklingen.

Förrättningskostnaderna för en omprövning av Hanö ga:1 belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

Dialog och öppenhet i en planprocess regleras inte i detalj i plan- och bygglagen, samrådsmöten är inte obligatoriska, dock anordnades under samrådet både ett fysiskt samrådsmöte på fastlandet och ett digitalt samrådsmöte en tid därefter. Under granskningen anordnades inget möte utan handlingarna hölls tillgängliga för allmänheten under granskningstiden. Kommunen har kungjort planen i den lokala dagspressen för att alla, även andra än sakägare, ska kunna få information om att detaljplanen håller på att processas. Planhandlingarna har också varit och är tillgängliga på kommunens hemsida.

7.8 IH

Som fastighetsägare på Hanö (1:37) blir man förvånad över detaljplanens förslag om att även alla andra fastigheter på ön ska vara med att bekosta delar av den föreslagna exploateringen. Det är svårt att se något allmänintresse för denna exploatering av mark med ett högt naturvärde. Från vår synvinkel drivs exploateringen istället av en önskan från ägarna om att få så stort ekonomiskt utbyte som möjligt av de rester av fastigheten som finns kvar efter försäljningen av merparten av den till staten för några år sedan, även om vi noterar att kommunen genom att i sin översiktsplan 2050 skriva in området som föreslaget "för nya bostäder" redan tagit ställning för denna exploatering. Vi menar att detta exploitörens särintresse bör beaktas när man diskuterar kostnader för exploateringen och skapandet av eventuella gemensamhetsanläggningar. Vad som är rimligt vid en normal exploatering driven av kommunala behov bör därför enligt vår mening inte vara normgivande för hanteringen av denna exploatering. Det enda rimliga i detta fall är istället att ägarna till 1:76 står för samtliga kostnader som exploateringen ger upphov till, inklusive alla lantmäteriförrättningar.

Som ägare till en fastighet som ligger "nedströms" från planområdet känner vi oro för att den ökning av vattenflödet i marken som exploateringen ger upphov till ska påverka vår fastighet på ett menligt sätt. Vi noterar också att räddningstjänsten föreslagit ökat flöde av vatten från brandposterna, brandrisken blir inte heller mindre med väsentligt fler fastigheter på ön. Detta ser vi inte har beaktats i förslaget. Vattenkvaliteten borde också utredas bättre med analys av fler parametrar innan slutligt beslut om detaljplanen tas. På Hanö finns visserligen ingen biltrafik, men exploateringen kommer säkerligen att öka antalet fyrhjulingar som används för transporter av materiel och bagage till och från hamnen. Detta kommer att påverka bullermiljön och mängden avgaser negativt. Ingenting sägs heller belysning från den nya byn.

Kommer vi även i fortsättningen att kunna se vintergatan efter att exploateringen genomförts?

7.8.1 Kommentarer till yttrandet

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö belastas sedan 1941 av gemensamhetsanläggningen. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen har aktualiserats genom planen och uppmärksammats av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1. Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

I dagvattenutredningen bedöms inte planområdet påverkas negativt av skyfall. Redan idag finns dike längs en del av den östra bebyggelsekanten för omhändertagande av dagvatten från naturmarken. Planerad bebyggelse föreslås skyddas på samma sätt.

Räddningstjänstens insatstider och släckvatten för Hanö är en större fråga och hanteras inte specifikt i aktuell detaljplan. En lämplig planeringsform för brand- och släckvattenhantering är att upprätta en brand- och släckvattenplan för kommunen. Den kan upprättas som ett fristående dokument men kan med större fördel utgöra en del i kommunens VA-plan.

Miljö kvalitetsnormer för vatten och grundvatten hanteras i detaljplanen. Enligt bedömningen i dagvattenutredningen kommer inte exploateringen av planområdet innebära en försämring av status och därför ingen negativ påverkan på MKN vatten för Hanöbukten. Status för MKN i ytvattnet bedöms förbli som i nuläget. Planområdets exploatering bedöms inte heller påverka miljö kvalitetsnormerna för grundvattnet. Bedömningen baseras på att dagvattenhantering görs lika som för befintlig bebyggelse, d.v.s. lokalt omhändertagande av dagvatten genom infiltrering i mark. Fastställda miljö kvalitetsnormer bedöms kunna upprätthållas.

Behov av belysning, dess utformning och placering regleras inte i detaljplanen, dock hanteras frågan i MKBn som är ett vägledande dokument i bygglovsprocessen för aktuellt planområde.

7.9 KN

Lullens stugby i Bruksvallarna, Härjedalen består av ... 17 stugor! Byn: 167 hektar, 220 invånare, med hela fjällvärlden framför sig, Inga viktiga vattentäkter under bebyggelsen, gott om vidsträckt mark som inte är skyddsvärd av olika anledningar ...

Nu ska det byggas en lika stor stugby med 17 fastigheter på lilla Hanö!

På en plats ovanpå en grundvattenförekomst där oundvikligen en stor yta kommer att hårdgöras och genom det kanske utmanar risken att påverka och förändra markens infiltrations och dräneringsförmåga och därmed kanske riskerar att försämra grundvattnets kvalitet. I ett område där skyddsvärd fauna och fågelliv finns! På en plats där tystnad, mörker och stillhet NU finns! Som en tillgång för alla! Denna tanke känns lika absurd nu som för 2 år sedan!

Fram till nu har det byggts nya fastigheter då och då. Det har inte påverkat vårt vatten. Inte ökat risken för ökat dagvatten som belastar befintliga fastigheters dräneringsförmåga! Inte påverkat fågel eller växtliv! De har bara smugits in i bebyggelsen. De har inte skapat en oro för att den plats vi valt för resten av vårt liv på grund av dess skönhet, stillhet och läkande miljö ... ska bli förstörd. Den oron finns nu!

Övriga farhågor kvarstår:

✘ Den trafiksituation i form av arbetsfordon, transporter mm som kommer att bli ett stort inslag i vår framtida vardag under kanske 5 år framåt!

Samt den trafiksituation som väntar när området, som ligger långt från hamnen, är klarbyggt, där mängden 4-hjulingar kan radikalt öka i mängd...ev 17 nya fyrhjulingar i trafik, ... alla ska röra sig med mat och packningar.. redan nu märker vi både en ökad bullernivå pga fler 4hjulingar, vattenskotrar (tyvärr!) men också en ökad rörlighet på de få vägar vi har genom ökad mängd elsparkcyklar i hög hastighet.

✘ Den bullernivå som bygget kommer att medföra under ca 5 år!

✘ Dricksvatten: Alltså pga det nya området som planeras har hela ön nu fått byta vatten från Hanövatten till Sölvesborgs dricksvatten, vilket upprör många! Hanös dricksvatten var oerhört uppskattat för sin fina kvalitet! Vad fick vi nu??? Ville vi detta ??

✘ Dagvattenhantering I den DagVatten-Undersökning som gällde för två år sedan framgick det att då fortfarande var "vattentakten inte är ett vattenskyddsområde, men kan komma att ändras i framtiden vilket kan medföra restriktioner på ingrepp i närområdet"

Nu på sid 16 i Planbeskrivning-Granskningshandling 2024 framgår följande: Syftet med Vattenskyddsområdet är att skydda Hanös vattentäkt mot föroreningar och sådan markanvändning som kan försämra vattenkvaliteten och möjligheterna att under kort eller lång tid använda vattentillgången som

dricksvattentäkt. ..osv.

Men..." Vattenskyddet kommer att börja gälla först då Länsstyrelsen har fattat beslut om detta....!!

Alltså gäller inte skydd för vattentäkten fortfarande!

Detta betyder att hade det varit ett av Länsstyrelsen beslutat vattenskyddsområde nu, hade kanske detaljplanen fått se helt annorlunda ut! Kanske inte varit aktuell över huvudtaget!

✕ Miljön: Vi får bara hoppas att den skyddsvärda floran (bla revig blodrot som vi vet nu) inte blir störd i framtiden av de ändrade markförhållandena, att oron för alla de fågelrika buskage med insekter, mattillhåll för fåglar, tillhörande fågelsång, tillhåll för flyttfåglar, inte ska påverkas och försvinna mm.

Detta som vi med lokalkännedom vet! Om det ändå hade rört sig om en, två eller tre fastigheter .. men 17 st!! Som en modern stugby! Detta blir en del av den kommande miljön på Hanö! Med ev ökad belysning!...Kommer detta påverka pollinerande insekter, fågelliv, upplevelsen av natthimlen (nu kan man, vill man, förväntar sig att kunna se vintergatan klara kvällar och nätter!)

Komplettering av befintlig bebyggelse... fortsätta tankar s 11 ur Planbeskrivning- granskningshandling...

Räddningstjänsten har i sitt utlåtande varit tydlig med att insatser på Hanö är omgärdat av svårigheter och att en nybyggnation kräver högre krav på brandskydd, vilket uppenbarligen inte finns med! Dessutom menar man att den bristfälliga vattenförsörjningen på Hanö i samband med brandinsats, är en uttalad svårighet! Detta medför djup oro!

Det säger klart att en stugby av denna storlek inte är lämplig på Hanö!

Det kommer ytterligare åverkan på marken för bebyggelse, nämligen de åtgärder som måste göras för att förhindra vattenpåverkan genom regn nämligen sk "svackdiken", "fördröjningsmagasin" mm.

Hur säkra kan vi som har fastigheter nedströms den tänkta bebyggelsen vara att vi inte får ökad fuktighet runt våra fastigheter vid hård regnbelastning. Oron är nu att våra dyrt genomförda dräneringsåtgärder inte kommer att räcka till för ytterligare belastning österifrån?

Enl SMHI Klimatanpassning.se : " Klimatförändringen förväntas leda till flera och kraftigare skyfall vilket ställer nya och högre krav på planering och säkerställande av ytliga avrinningsvägar för den stora vattenmängden som kommer vid ett skyfall."

Jag vill betona vikten av att kommunen får ta del av vår lokala kunskap i en demokratisk process.

Jag vill också hävda att vi, Hanöboende, blir offer för markägares behov av att göra ekonomisk vinst.

7.9.1 Kommentarer till yttrandet

Det är svårt att jämföra Hanö med Bruksvallarna i Härjedalen. Det är få platser i Sverige som inte har några restriktioner och det gäller även Bruksvallarna som har ett beslutat vattenskyddsområde från 1997 i västra delen av orten (NRV-ID 2005238, Namn: Bruksvallarna västra).

Planhandlingarna inklusive MKBn behandlar bland annat grundvatten, infiltration, miljö kvalitetsnormer, skyddsvärd fauna och fågelliv. Planförslaget har stöd i gällande översiktsplan och MKBn visar att förslaget inte får någon betydande miljöpåverkan på närmiljön.

Sölvesborgs Energi och Vatten har reviderat och uppdaterat förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt gjort en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18). Enligt den nyligen upprättade riskanalysen bedöms riskerna som mindre omfattande på grund av den mycket begränsade markanvändningen med få aktörer på ön. Dagvattenanläggningar för enbostadshus anses inte utgöra en betydande risk för vattenkvaliteten och undantas därför. Dagvatten från vägar och parkeringsplatser innehåller vanligen många olika miljö och hälsofarliga ämnen. Eftersom det inte finns bilvägar på Hanö, uppstår inget vägdagvatten med de typiska föroreningar som är kopplade till det. Från de få asfalterade vägar som finns kan endast små mängder dagvatten bildas. Tidigare förslag på föreskrifter från 2020-05-14 innehöll en paragraf som förbjöd direkt och indirekt utsläpp till recipient (§6). Paragrafen är ändrad i det nya förslaget och innebär istället att det krävs tillstånd för att inrätta ny anläggning för infiltration av dagvatten med undantag för anläggningar kopplade till enbostadshus (§5). I och med att planområdet ligger inom förslaget vattenskyddsområde kommer föreskrifterna och de kontrollfunktion som förknippas med föreskrifterna att gälla för hela planområdet. Föreskrifterna innebär begränsningar för fastighetsägarna gällande schaktning, byggmassor, kemikalier, drivmedel mm.

Behov av belysning, dess utformning och placering regleras inte i detaljplanen, dock hanteras frågan i MKBn som är ett vägledande dokument i bygglovsprocessen för aktuellt planområde.

Räddningstjänstens insatstider och släckvatten för Hanö är en större fråga och hanteras inte specifikt i aktuell detaljplan. En lämplig planeringsform för brand- och släckvattenhantering är att upprätta en brand- och släckvattenplan för kommunen. Den kan upprättas som ett fristående dokument men kan med större fördel utgöra en del i kommunens VA-plan.

I dagvattenutredningen bedöms inte planområdet påverkas negativt av skyfall. Redan idag finns dike längs en del av den östra bebyggelsekanten för omhändertagande av dagvatten från naturmarken. Planerad bebyggelse föreslås skyddas på samma sätt.

7.10 MF

1. Området på min fastighets västra sida, Fårhavavägen 11, där man i detaljplanen inte planerar för någon ansvarig för skötsel, är marken (gräsvägen) väldigt sank. Enligt detaljplanen är denna väg den enda, som ska användas för att ta sig till det planerade området (Hanö 1:76). Man skriver i detaljplanen att det inte förekommer någon trafik på Hanö. Att frakta schakt- och fyllnadsmassor samt byggnadsmaterial, kommer att kräva mycket tungt lastade fordon och en intensiv trafik under en längre tid. Detta kan innebära att gräsvägen som är en förlängning på Fårhavavägen snabbt kan skadas, vilket försvårar framkomligheten. Säkerheten för fotgängare och lekande barn, kommer med tung trafik, att minska avsevärt för redan boende familjer.

För att avlasta Fårhavavägen och gräsvägen, borde man använda sig av fler alternativ; via Gubbensstueväg, ett annat alternativ kan vara Jeppas uddeväg på södra sidan.

2. Då ovan nämnt område å ena sidan är väldigt sankt är det också mycket stenigt. Detta har inneburit att ledningar till och från fastigheterna ligger mycket ytligt. Stor risk finns för att tungt lastade fordon skulle medföra stora skador på till exempel avloppssystemet längs hela Fårhavavägen och gräsvägen.

Hej

Ovan synpunkter framförde jag den 20 augusti 2020 tillsammans med flertalet andra synpunkter, vilka jag fortfarande står bakom och känner att jag inte till fullo har fått besvarade.

När jag och min familj även denna påsk, likt andra år, bodde i vårt hus på Hanö, stod det även i år, cirka 15 cm vatten på och runt större delen av tomten, samt att det var mycket lerigt på den gräsväg som jag beskriver ovan.

Då vi använde oss av en fyrhjuling vid frakt av matvaror för helgen från färjan till huset, blev det stora hjulspår i såväl gräsmatta som på ovan beskrivna gräsväg. Dock vet ju vi hur och när vi kan köra för att inte göra skada som blir bestående.

Hur avloppsrör och vattenledningar ska kunna räddas i samband med den förväntade tunga trafik som ska passera här på en obefintlig väg av gräs, med ledningar som ligger max 30 cm, och ibland långt ifrån så långt ned i marken, gör att jag ytterligare en gång måste påpeka hur stora riskerna för skada detta är. Samt stora kostnader för de som ansvarar för ledningar och avloppet på ön, dvs Sölvesborgs kommun.

Då vi byggde vårt hus för 33 år sedan fraktade vi allt virke för hand via hamnkärrorna till tomten, vi grävde även avloppet för hand, då bilar och tunga fordon inte fanns eller skulle finnas på ön. Av denna anledning vet jag att ledningarna ligger mycket ytligt, både hos mig och förmodligen vid andra fastigheter också.

Jag har varit i kontakt med Patrick Wickström på Sölvesborgs kommun som verkar ta till sig och förstår svårigheterna som kommer att uppstå här. Dock kände han tyvärr inte till problemet. Att detta ska vara den enda vägen till det nya området känns helt oacceptabelt och inte väl genomtänkt, man borde definitivt fundera kring varför vägen på den södra änden har tagits bort i detaljplanen.

Vad ska jag som fastighetsägare göra när tomten, vägen till tomten och de ledningar som ligger under gräset körs sönder, och då menar jag när detta sker och inte om det sker?

Jag har fler frågor som jag vill ha svar på:

- 1 Vem står för kostnaden då mina ledningar körts sönder?
- 2 Vem ska jag kontakta när detta sker och som då är ansvarig för att städa upp?
- 3 Då jag behöver sätta upp staket och tydliggöra tomtgränsen, vill jag veta vem som står för kostnaden om detta blir skadat eller nerkört? (det var tydligt när det drogs fiber under förra året, att min tomt hade använts som vändplats för en bil som inte är i närheten av den storlek i förhållande till de som ska frakta byggmaterial till och från de nya tomterna), eftersom kablarna till min robotgräsklipparen var avkörda och det var skador både på min tomt och utanför, (jag skulle inte ha några fiber dragna hos mig) men det var inte heller någon som hörde av sig om de skador som uppstod eller det arbete som detta åsamkade mig.
- 4 När den enda gångväg som finns för boende och cirka 1000 turister om dagen under högsäsong ska trafikeras av tungt lastade fordon, dvs längs Fyrvägen och in på Fårhavavägen, under förmodligen mycket lång tid, måste jag även lyfta en stor oro för detta, både när det gäller brandvägar och oro för olyckor bland lekande barn och turister som inte förväntar sig fordon på en ö, som har som sitt signum om att vara bilfri.

Jag både förväntar mig och utgår från att man tänker om här, att man har informerat alla boende och inte bara de som bor precis intill det nya området, om att samtliga fastighetsägare kommer att bli påverkade på flera sätt, inte minst ekonomiskt. Att det anläggs en byggväg på södra området, som är lämpad och kan fungera, i alla fall bättre än den som nu är det enda alternativet. Jag utgår också från att de som tar beslut i dessa sammanhang, väl känner till hur det ser ut på ön och särskilt där detta bygge planeras att genomföras.

7.9.2 Kommentarer till yttrandet

Detaljplanen med tillhörande MKB syftar inte till att klargöra hur alla detaljer kring byggandet ska gå till. De många restriktionerna (skyddade arter, vattenskyddsområde och Natura-2000 område) gör det mer komplicerat i genomförandet och det faktum att det är en ö gör också det svårare men detta är inte ett hinder i sig själv. Att planera och genomföra ett byggnadsprojekt

kräver kompetens och samarbete inom olika branscher. Kommunen övervakar att de regler och lokala skyldigheter som gäller byggande uppfylls. Ansvaret för hur genomförandet ska ske som t ex hur byggator ska anläggas, vilka transporter som behövs, var upplagen placeras, vilken utbyggnadstakt, vilken vägutformning som gäller inom området, hur sophanteringen ska fungera och vilka tomter som ska byggas först ligger på den framtida exploatören då kommunen inte har någon rådighet inom planområdet. Fokus för en detaljplan är att utreda om marken är lämplig eller inte. Aktuell bedömning är att planområdet går att bebyggas med bostäder, lämplighetsbedömningen är gjord genom en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen samt genom att säkerställa frågor kring hälsa, säkerhet och risk.

Anpassningar av planförslagets vägnät gjordes i förra processen då det fanns en väganslutning söderut som kopplade ihop det nya området med befintlig struktur, anslutningen togs bort för att bevara skyddade arter.

Ledningsnätet kommer utredas i en separat VA-utredning inför genomförandet, där kommer frågan om var och på vilket djup ledningarna är lokaliserade samt andra tekniska detaljer hanteras för att säkerställa ett tryggt genomförande.

7.10LW

Lämplighet och behov

Enligt Plan- och bygglagen ska planläggning alltid syfta till att markområden används för det ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till dess beskaffenhet, läge och behov.

En avvägning bör göras mellan behov och lämplighet. Enskildas och allmännas intressen ska vägas mot varandra och eventuell påverkan redovisas.

Beskaffenhet: Området har höga naturvärden (riksintresse för naturvård), har ett stort bestånd av revig blodrot, marken är mycket fuktig.

Läge: Området gränsar till Natura 2000-område och naturreservat, är beläget i det av kommunen utpekade vattenskyddsområdet Hanö, och beläget i närhet till grundvattenbrunn.

Behov: Det finns inget behov från öns sida att bebygga detta område med 17-20 fastigheter med den olägenhet och alla de konsekvenser detta för med sig för ön, naturen, djuren och människorna. Det enda behov som tycks föreligga är det hos markägarna, vilka endast har ett ekonomiskt intresse i detta.

I planförslaget saknas en sådan avvägning.

Information, samråd

Planförslaget angår alla med fastigheter på Hanö. Alla kommer att beröras pga trafik med stora maskiner, transporter till och från planområdet, buller, upplag i hamnen, uppdatering av gemensamhetsanl/samfällighet m m. Därför bör alla också hållas informerade och även ges möjlighet att ha synpunkter.

På Sölvesborgs kommuns hemsida under rubriken Detaljplaner och områdesbestämmelser står det: "Plan- och bygglagen lägger stor vikt vid att processen med att ta fram en detaljplan är demokratisk och öppen så att alla kan ta del av den. En markägare kan alltså inte helt och hållet bestämma själv vad han eller hon gör med sin mark, eftersom användningen i vissa fall påverkar andra."

Informationen till Hanöborna har varit mycket bristfällig vad gäller detaljplaneförslaget och samråd. Det borde ha gått ut information till samtliga Hanöbor. Detta har inte gjorts.

Det finns gott om kanaler: anslag i hamnen, vid bygdegården, via sociala medier, informationsblad i brevlådorna. Man har inte heller tagit hänsyn till att Hanö har många säsonsboende.

Kommuner ska, enligt PBL, i arbetet med att ta fram ett detaljplaneförslag, förutom med länsstyrelsen, också samråda med bl a de kända sakägarna, boende som berörs och enskilda i övrigt som har intresse av förslaget. (PBL 5 kap 11§) Viktigt att samråd hålls vid tillfällena när så många som möjligt kan delta. Om förslaget till detaljplan t ex berör ett säsongsbetonat område kan det vara lämpligt att kommunen håller samråd under högsäsong.

Revig blodrot/Ny NVI

I kommentaren till Naturskyddsföreningens yttrande i Samrådsredogörelsen står det felaktigt att:

"Röjningen av mindre stråk inom planområdet var nödvändigt för att göra den geotekniska undersökningen samt för att sätta ut grundvattenrör. Röjningen var också samordnad mellan utförare, Länsstyrelsen och kommun och anses därför inte otillåten."

Detta stämmer inte. Jag var på plats då röjningen eller snarare skövlingen ägde rum. Det var röjning med en stor grävmaskin. Röjningen gick från norr till söder på området, man skövlade allt från träd med stora rotsystem, stenbumlingar, hela buskage, den tog allt i sin väg. Röjde två breda vägar, de som var utmärkta på planförslagets första karta. När den geotekniska undersökningen senare skulle göras kom de med små maskiner som gick in från öster in mot området. Helt oberoende av de stora röjda vägarna. Vi var flera personer som följde förloppet och det är även dokumenterat. Kontakt togs med länsstyrelsen. De sa att de inte var medvetna om att en röjning av den omfattningen skulle göras.

Att man i en detaljplanehandling far med uppenbar osanning och den här typen av felaktig information är oacceptabelt och undergräver trovärdigheten.

Eftersom NVI:n gjordes efter röjningen, fann man självfallet ingen revig blodrot på det område där grävmaskinen gått fram. Så plankartan måste betraktas med det i minnet. Men det har gått en tid nu sen kartan ritades, och nu (sommaren 2023) har revig blodrot hittats på detta område igen.

Dokumentation finns på detta. Därför bör en ny NVI genomföras på det röjda området.

I yttrandet från Miljöförbundet Blekinge Väst kom ny information om att en inventering av grod och kräldjur var planerad att göras. Gjordes den, och var finns i så fall den informationen? Om den inte gjordes, vad var i så fall anledningen till det? Detta bör redovisas.

Vattenskyddsområde/Dagvatten

Planområdet är beläget i det av kommunen utpekade vattenskyddsområdet, i närhet till en grundvattenbrunn. Enligt Sölvesborgs Energi är det flera år sedan man skickade en anmälan till länsstyrelsen. Ännu är inget beslut taget. I flera yttranden har ett klagande av detta efterfrågats men ingen vidare redogörelse har gjorts.

Under rubriken "Förslag till fortsatt arbete står det": "Dagvattenlösningarna som presenteras i rapporten utgår från att marken tillåter infiltration av dagvatten, men detta bör säkerställas via kompletterande hydrogeologiska fältförsök." Dessa är alltså inte ännu utförda?

Under samma rubrik: "Infiltrering av dagvatten ska inte ske i närheten av vattenbrunn, på grund av föroreningsrisk." Vilken lösning har man tänkt sig här? Grundvattenbrunnen är ju belägen i närheten till området.

Ett tredje förslag till fortsatt arbete är att under byggskedet behöver försiktighetsåtgärder vidtas ...

Detta, tillsammans med riskbedömningar, bör redovisas i planförslaget.

Natura 2000

Planområdet angränsar till Natura 2000-området, därmed behöver en Natura 2000-prövning göras.

Borttagen väg

Vägen som anslöt till Jeppas Uddes väg och därmed till Äspuddevägen är borttagen, vilket innebär att all transport och trafik under exploatering och byggnation kommer att förläggas till Fårhavavägen och Fyrvägen ner mot hamnen. Konsekvensen av detta blir stor olägenhet för de boende längs dessa vägar och i hamnen med mycket buller, slitage på vägar m m.

Det innebär också att en väg för Räddningstjänsten vid brand eller andra olyckor tas bort.

Komplettering av bebyggelse

Inom riksintresset för högexploaterad kust får fritidsbebyggelse endast komma till stånd som komplettering. Området innebär en ökning av bebyggelse med ca 20 %, vilket inte kan ses som en komplettering.

Gemensamhetsanläggning

Ett klargörande krävs gällande en ev omprövning gemensamhetsanläggningen och anslutning till samfällighet och vad detta skulle innebära för de boende på de berörda vägarna och vilka kostnader det medför.

Även ett klargörande om skötsel av vägar, och det som kallas Natur.

Sammanfattningsvis kan sägas att ett stort material har tagits fram och många bedömningar har gjorts, men mycket få av dem är tillräckligt underbyggda. Många frågor är fortfarande obesvarade.

Och framförallt tas ingen hänsyn till hanöborna, till människorna på ön, vi som tillbringar mycket tid på ön och som uppskattar ön så som den är med sin orörda natur, stillhet och ro. Våra synpunkter beaktas inte.

Inte på något ställe i planförslaget står det vilka konsekvenser detta planförslag, denna exploatering och detta oprortionerliga bygge får för oss.

Det finns ett klokare alternativ som markägarna borde begrunda och det är att införliva området i naturreservatet.

7.10.1 Kommentarer till yttrandet

Detaljplanen med tillhörande MKB syftar inte till att klargöra hur alla detaljer kring byggandet ska gå till. De många restriktionerna (skyddade arter, vattenskyddsområde och Natura-2000 område) gör det mer komplicerat i genomförandet och det faktum att det är en ö gör också det svårare men detta är inte ett hinder i sig själv. Att planera och genomföra ett byggnadsprojekt kräver kompetens och samarbete inom olika branscher. Kommunen övervakar att de regler och lokala skyldigheter som gäller byggande uppfylls. Ansvaret för hur genomförandet ska ske som t ex hur byggator ska anläggas, vilka transporter som behövs, var upplagen placeras, vilken utbyggnadstakt, vilken vägutformning som gäller inom området, hur sophantering ska fungera och vilka tomter som ska byggas först ligger på den framtida exploitören då kommunen inte har någon rådighet inom planområdet. Fokus för en detaljplan är att utreda om marken är lämplig eller inte. Aktuell bedömning är att planområdet går att bebyggas med bostäder, lämplighetsbedömningen är gjord genom en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen samt genom att säkerställa frågor kring hälsa, säkerhet och risk.

Syftet med en MKB är att undersöka om det finns risk för betydande miljöpåverkan. Miljökonsekvensbeskrivningen integrerar miljöaspekterna i detaljplanen så att en hållbar utveckling främjas. För att uppnå detta ska miljöbedömningen fokusera på den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan antas orsaka. MKBn visar att förslaget påverkar området men inte i den utsträckningen att det kan anses vara betydande miljöpåverkan på närmiljön.

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö

belastas sedan 1941 av gemensamhetsanläggningen. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen har aktualiserats genom planen och uppmärksammats av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1. Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

Dialog och öppenhet i en planprocess regleras inte i detalj i plan- och bygglagen, samrådsmöten är inte obligatoriska, dock anordnades under samrådet både ett fysiskt samrådsmöte på fastlandet och ett digitalt samrådsmöte en tid därefter. Under granskningen anordnades inget möte utan handlingarna hölls tillgängliga för allmänheten under granskningstiden. Kommunen har kungjort planen i den lokala dagspressen för att alla, även andra än sakägare, ska kunna få information om att detaljplanen håller på att processas. Planhandlingarna har också varit och är tillgängliga på kommunens hemsida.

Kommunen motsätter sig beskrivningen av att fara med osanning och har god kännedom om händelseförloppet kring röjningen. Röjningen var samordnad mellan utförare, Länsstyrelsen och kommun och bedöms fortfarande inte vara otillåten. En expertbedömning har gjorts som kommit fram till att det inte finns något behov av en ny naturvärdesinventering inom planområdet. MKBn är uppdaterad med resonemang kring grod- och kräldjur.

Sölvesborgs Energi och Vatten har reviderat och uppdaterat förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt gjort en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18). Enligt den nyligen upprättade riskanalysen bedöms riskerna som mindre omfattande på grund av den mycket begränsade markanvändningen med få aktörer på ön. Dagvattenanläggningar för enbostadshus anses inte utgöra en betydande risk för vattenkvaliteten och undantas därför. Dagvatten från vägar och parkeringsplatser innehåller vanligen många olika miljö och hälsofarliga ämnen. Eftersom det inte finns bilvägar på Hanö, uppstår inget vägdagvatten med de typiska föroreningar som är kopplade till det. Från de få asfalterade vägar som finns kan endast små mängder dagvatten bildas. Tidigare förslag på föreskrifter från 2020-05-14 innehöll en paragraf som förbjöd direkt och indirekt utsläpp till recipient (§6). Paragrafen är ändrad i det nya förslaget och innebär istället att det krävs tillstånd för att inrätta ny anläggning för

infiltration av dagvatten med undantag för anläggningar kopplade till enbostadshus (§5). I och med att planområdet ligger inom föreslaget vattenskyddsområde kommer föreskrifterna och de kontrollfunktion som förknippas med föreskrifterna att gälla för hela planområdet. Föreskrifterna innebär begränsningar för fastighetsägarna gällande schaktning, byggmassor, kemikalier, drivmedel mm.

Hydrogeologiska fältförsök görs för att kontrollera infiltrationsförmågan/ infiltrationshastigheten i marken för att kunna dimensionera fördröjningsanläggningen och undvika en över- eller underdimensionering. De hydrogeologiska fältförsöken är inte tilltänkta i planskedet utan i projekteringssskedet. Hanö har hög eller medelhög genomsläpplighet därför bedöms LOD vara en lämplig dagvattenlösning. LOD är också en bra lösning för att återföra vatten genom infiltration till grundvattentäkten. Vilken typ av LOD-lösning som kommer appliceras för varje enskild fastighet bestäms först vid projekteringen och i bygglovsskedet då en individuell bedömning görs utifrån de markförhållande som finns just på den fastigheten. Grundvattenytan varierar mellan 1,7 och 3,7 meter under markytan och varierar mellan olika årstider, djupet på grundvattnet utgör inget hinder för att anordna LOD-lösningar. För att säkra grundvattentäkten kommer det inte vara tillåtet att gräva djupt inom planområdet utan att söka tillstånd och få åtgärden bedömd. Det kommer vara tillståndspliktigt inom vattenskyddsområdet att sänka markytan till ett djup större än 1,5 meter eller på område större än 50 kvm.

Varken kommunen eller Länsstyrelsen har bedömt att det finns något behov av en Natura 2000-prövning.

Anpassningar av planförslagets vägnät gjordes i förra processen då det fanns en väganslutning söderut som kopplade ihop det nya området med befintlig struktur, anslutningen togs bort för att bevara skyddade arter. Fårhavavägen och Fyrvägen är asfalterade vilket innebär att de har en bättre standard än andra vägar på Hanö och tål mer när det gäller byggtrafik vilket är positivt.

Länsstyrelsen och kommunen har samsyn när det gäller riksintresset för högexploaterad kust enligt 4 kap. 1 och 4 §§ MB. Länsstyrelsen bedömer att tillkommande bebyggelse utgör en sådan komplettering som kan tillåtas.

7.12 LJ och ÅN

Bakgrund

Syftet med detaljplanen är att pröva omfattning och utformning av nya bostäder/fritidshus på naturmark som idag är tillgänglig för allmänhet och djurliv men ägs av privatpersoner. Ägarna önskar ändra markanvändningen för att bygga bostäder – vilket har stöd i översiktsplanen. Det finns dock flera skäl att avstyrka planförslaget i nuvarande utformning. Anledningen är både den kulturhistoriskt intressanta byggnadstraditionen på Hanö, skydd av rödlistad art och skydd av grundvatten.

Riksintresse för naturvård och högexploaterad kust

Hanös karaktär av oexploaterad ö med fiskeläge nämns som särskilt viktigt att bibehålla. Att Hanö har denna karaktär beror på den nuvarande bebyggelsens organiska framväxt som präglats av fiskerinäringen och kontakten med hamnen. Vägar och fastighetsindelning är -i de intressantare delarna av bebyggelsen – direkt formade av ett samhälle med stark arbets- och släktgemenskap där hus lagts till hus när nya generationer fått behov av bostad. Denna karaktär är unik för Hanö, och skiljer sig från öar som präglats av fritidsboende.

Frånvaron av biltrafik är en annan viktig faktor som präglat gatornas sträckning, dess svängradier och beläggning och skapat en struktur baserad på gångtrafik utan uppfarter till fastigheterna för bil. Kombinationen av fiskesamhälle, avsaknad av biltrafik och en småskalig framväxt är grunden för den kvalitet som identifieras som skyddsvärd.

Föreslagen exploatering och utbyggnad med 17 hus där fastighetsindelning gatunät baseras på en ritad detaljplan med konventionell tomtindelning för mindre villor går emot riksintresset. 0-alternativet med enstaka bygglov är att föredra då det ligger i linje med den byggnadskultur och samhällsutveckling som hittills präglat samhället. Det kan också ifrågasättas om 17 nya hus, 20 % av bebyggelsen, inte måste betraktas som en "nämnvärd omfattning". Vägarnas uppbyggnad är inte dimensionerade för byggtrafik och kommer köras sönder av byggtransporter av denna magnitud.

Vattenskyddsområde och dagvattenutredning

Det är av största vikt att grundvattnet på ön får skydd för kommande generationers sötvattensförsörjning. Dagvattenlösningarna bör studeras vidare med hydrogeologiska fältförsök för att säkerställa att såväl naturmark som tomter i anslutning till naturmark inte dräneras eller översvämmas.

Flora i fara

Två rödlistade växter finns inom planområdet. Revig blodrot är särskilt intressant och har tidigare föranlett förändringar av planen. Vid en syn i juli 2023 av natur/flora-kunniga öbor hittades många exemplar av revig blodrot utspridda på ett område i nordvästra delen av planområdet. Denna del var vid förra inventeringen sönderkörd av maskiner, vilket förklarar att inga exemplar hittades då. En ny inventering bör göras sommaren 2024 varefter bebyggelsens utbredning anpassas.

Skötsel naturmark viktig Planbeskrivningen föreslår att naturmarken i östra delen av planområdet överförs till naturreservatet så att hjortarna kan beta marken som en del av skötseln. Detta förslag är mycket lämpligt och vi noterar att detta beaktats i senaste detaljplanen.

Det finns en risk att reviga blodroten tillsammans med de andra hävdgynnade växtarterna försvinner utan lämplig hävd, även ifall området inte skulle

bebyggas. Eftersom den reviga blodroten är rödlistad och inte inventerad efter att marken läkt efter körskador bör hävdens av naturmarken anpassas efter den rödlistade artens behov vad gäller markfukt och hävd. En inventering kan alltså komma att påverka både dagvattenhantering, förekomst av avskärande diken och placering av nya tomter för bebyggelse.

Samrådshandlingen daterad 2024.02.13 besvarar inte ovanstående yttrande annat än med standardformuleringar. Vi vidhåller därför våra synpunkter från tidigare yttrande och anser att kommunen bör revidera planförslaget med anledning av:

- dess konventionella utformning kontra öns övriga bebyggelse som präglas av organisk framväxt (gäller inte enskilda hus /bygglovsfråga utan detaljplanens utformning)
- de konsekvenser utbyggnadsområdet får för belastning på bef gatunät
- behovet av uppdaterad inventering av flora med rödlistad art

Vi hävdar att

- antalet byggrätter bör minska
- ☒komplettering behövs med tillfartsväg från vattnet i väst- östlig ritning
- ☒tydliggörande behövs av konsekvenser av en ny samfällighet för fastighetsägare på Hanö. Fastighetsägarna på ön ser fn inget behov av samfällighet utan löser skötseln genom samarbete. Detta bör framföras till lantmäteriet som gissningsvis intresserat sig för frågan om samfälligheten genom denna detaljplan.
- ☒yttrandet från sakägare bör besvaras med annat än standardformuleringar
- ni bör ordna samrådsmöte på ön under sommartid och kommunicera mötet genom anslag på ön /information

7.10.2Kommentarer till yttrandet

Planhandlingarna inklusive MKBn behandlar bland annat kulturhistoria, artskydd, grundvatten och vattenskyddsområdet. Planförslaget har stöd i gällande översiktsplan och MKBn visar att förslaget inte får någon betydande miljöpåverkan på närmiljön.

Länsstyrelsen beskriver i sitt yttrande att området ligger inom riksintresseområdet för friluftsliv enligt 3 kap. § 6 miljöbalken (MB) inom riksintresset för högexploaterad kust enligt 4 kap. 1 och 4 §§ MB och inom riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB och ska skyddas mot åtgärder som skadar eller påverkar riksintresset negativt. Marken närmast naturreservatet har undantagits från bebyggelse och bevaras som natur. En avvägning har gjorts av friluftslivets intressen genom att ytan som nu tas i anspråk lämnats utanför skydd och att tillkommande bebyggelse bedöms

utgöra en sådan komplettering som kan tillåtas. Länsstyrelsen gör ingen annan bedömning än kommunen.

Sölvesborgs Energi och Vatten har reviderat och uppdaterat förslag på skyddsföreskrifter (2024-05-14) samt gjort en ny riskanalys för Hanö (2024-06-18). Enligt den nyligen upprättade riskanalysen bedöms riskerna som mindre omfattande på grund av den mycket begränsade markanvändningen med få aktörer på ön. Dagvattenanläggningar för enbostadshus anses inte utgöra en betydande risk för vattenkvaliteten och undantas därför. Dagvatten från vägar och parkeringsplatser innehåller vanligen många olika miljö och hälsofarliga ämnen. Eftersom det inte finns bilvägar på Hanö, uppstår inget vägdagvatten med de typiska föroreningar som är kopplade till det. Från de få asfalterade vägar som finns kan endast små mängder dagvatten bildas. Tidigare förslag på föreskrifter från 2020-05-14 innehöll en paragraf som förbjöd direkt och indirekt utsläpp till recipient (§6). Paragrafen är ändrad i det nya förslaget och innebär istället att det krävs tillstånd för att inrätta ny anläggning för infiltration av dagvatten med undantag för anläggningar kopplade till enbostadshus (§5). I och med att planområdet ligger inom föreslaget vattenskyddsområde kommer föreskrifterna och de kontrollfunktion som förknippas med föreskrifterna att gälla för hela planområdet. Föreskrifterna innebär begränsningar för fastighetsägarna gällande schaktning, byggmassor, kemikalier, drivmedel mm.

I dagvattenutredningen bedöms inte planområdet påverkas negativt av skyfall. Redan idag finns dike längs en del av den östra bebyggelsekanten för omhändertagande av dagvatten från naturmarken. Planerad bebyggelse föreslås skyddas på samma sätt.

Hydrogeologiska fältförsök görs för att kontrollera infiltrationsförmågan/ infiltrationshastigheten i marken för att kunna dimensionera fördröjningsanläggningen och undvika en över- eller underdimensionering. De hydrogeologiska fältförsöken är inte tillänkta i planskedet utan i projekteringskedet. Hanö har hög eller medelhög genomsläpplighet därför bedöms LOD vara en lämplig dagvattenlösning. LOD är också en bra lösning för att återföra vatten genom infiltration till grundvattentäkten. Vilken typ av LOD-lösning som kommer appliceras för varje enskild fastighet bestäms först vid projekteringen och i bygglovsskedet då en individuell bedömning görs utifrån de markförhållande som finns just på den fastigheten. Grundvattenytan varierar mellan 1,7 och 3,7 meter under markytan och varierar mellan olika årstider, djupet på grundvattnet utgör inget hinder för att anordna LOD-lösningar. För att säkra grundvattentäkten kommer det inte vara tillåtet att gräva djupt inom planområdet utan att söka tillstånd och få åtgärden bedömd. Det kommer vara tillståndspliktigt inom vattenskyddsområdet att sänka markytan till ett djup större än 1,5 meter eller på område större än 50 kvm.

Planförslaget är avvägt och anpassat efter de begränsningar som finns i området. Anpassningarna gjordes i förra planprocessen och syftet med

anpassningarna har varit att minska påverkan på förekomsten av revig blodrot samt att minska påverkan på naturvärdesobjekt med högt värde (klass 2). Anpassningar av dagvattenhanteringen är gjorda, likaså fanns det en vägran slutning söderut som kopplade ihop det nya området med befintlig struktur men den togs bort för att bevara skyddade arter. Antalet tomter har också minskats och några tomter har disponerats om för att behålla en större del av artförekomsten. Kommunen anser därför att förslaget inte behöver minskas ytterligare.

En expertbedömning har gjorts som kommit fram till att det inte finns något behov av en ny naturvärdesinventering inom planområdet.

Vid detaljplaneläggning görs en bedömning av markens lämplighet för bebyggelse och bebyggelsemiljöns utformning regleras. Enskilda och allmänna intressen vägs mot varandra och eventuell påverkan på dessa redovisas. Genom årens lopp har enstaka fastigheter styckats av och fått bebyggas genom bygglovsprövning. Den tidigare utvecklingen innebär att det skett en succesiv ianspråktagande av naturmarken utan en övergripande lämplighetsprövning. En detaljplan är ett långsiktigt, juridiskt bindande dokument som gäller till dess den ändras eller upphävs. Genom att nu planlägga den kvarvarande sammanhållande delen av Hanö 1:76, tar fastighetsägarna sitt ansvar gentemot grannar och allmänhet och visar på den framtida intentionen med området.

Den äldre fastighetsstrukturen som finns på ön är inte applicerbar idag. När nya fastighet skapas gör lantmäteriet en lämplighetsbedömning av fastigheten och då vägs olika aspekter in i bedömningen, däribland ska fastigheters tillgång till behövliga vägar prövas, nya fastigheter ska helst inte vara beroende av servitut för att få tillgång till sin fastighet, detta regleras i fastighetsbildningslagen (FB). De nyare delarna i östra delen av Hanö har en liknande struktur som planförslaget.

En detaljplan aktualiserar många administrativa aspekter som inte alltid är kända som t ex Hanö ga:1. I detta fall finns en gemensamhetsanläggning för delar av vägnätet som bildades 1941. Större delen av fastigheterna på Hanö belastas sedan 1941 av gemensamhetsanläggningen. Behovet av att uppdatera den befintliga gemensamhetsanläggningen har aktualiserats genom planen och uppmärksammats av lantmäteriet, det är ingen fråga kommunen råder över. Gemensamhetsanläggningen har inte uppdaterats sedan den bildades och ses därför som inaktuell och i behov av omprövning. Det är flera befintliga gator som inte ingår i Hanö ga:1 som tillkommit de senaste decennierna som en konsekvens av den spontana utveckling som skett på ön. Diskussioner har förts med lantmäteriet och det mest korrekta alternativet är att planerade gator och de befintliga gatorna som inte ingår i en gemensamhetsanläggning införlivas i Hanö ga:1. Förrättningskostnaderna belastar berörda fastigheter utifrån, i förrättningen, angivna andelar om inte annat avtalas med lantmäteriet. Kostnaderna för lantmäteriets arbete är svårt att bedöma och därför publiceras inga sådana siffror i detta dokument eller i planbeskrivningen. Att det kan

komma en kostnad som belastar gemensamhetsanläggningens parter framgår tydligt i planbeskrivningen.

8 Revidering av planförslaget

Inkomna synpunkter under granskningen har, förutom vissa redaktionella ändringar, medfört följande förändringar av planförslaget inför antagandet:

Plankartan har uppdaterats:

- Genomförandetiden har uppdaterats från 5 till 10 år

Planbeskrivningen uppdateras och förtydligas kring:

- Föreslaget vattenskyddsområde har uppdaterats, text om nya föreskrifter och analys har lagts till, sid 16
- MKN – Vatten har uppdaterats, text om vattenskyddsområde har reviderats, sid 19
- Nytt stycke kring Grod- och kräldjur har lagts till, sid 24
- Avfallshantering har uppdaterats, text kring tömning har reviderats, sid 27
- Trafik och parkering har uppdaterats, text kring bedömning i påverkan på färjetrafiken har reviderats, sid 31
- Vatten och spillvatten har uppdaterats, text som ledningsnät och anslutningspunkter borttaget, sid 32
- Genomförandetid, text har reviderats, sid 38
- Ansvar har uppdaterats, text kring materialhantering vid genomförande har reviderats, sid 39
- Gemensamhetsanläggning har uppdaterats, text kring skötsel mm har reviderats, sid 40
- Ledningar, text om ledningsrätt har reviderats, sid 40
- Officialservitut har uppdaterats, text och kartor kring officialservitut har reviderats, sid 40-42
- Kostnader för gemensamhetsanläggningen har uppdaterats, text kring bedömning i varje enskilt fall har reviderats, sid 45
- Inarbetade åtgärder, text om att skydda fastigheter har reviderats, sid 49
- Förslag till fortsatt arbete, text om fältförsök har reviderats, sid 50
- Miljökvalitetsmål, text har reviderats, sid 50
- Nytt stycke kring Påverkan under byggskedet har lagts till, sid 51
- Uppföljning, text har reviderats, sid 51

9 Synpunkter som inte blivit tillgodosedda

Följande har kvarstående synpunkter från samrådet och granskningen som helt eller delvis inte har beaktats:

- Naturskyddsföreningen
- Medborgerlig samling
- Hanö hamn och byalag
- Hanö Mission/Kulturförening
- AM-A
- EM och MB
- EH/MB och SW/EW

- LJ och ÅN
- IÅ
- LW
- HH
- JS
- AH
- MM
- IH
- KN
- MF

Strategiska avdelningen

Magnus Runesson
Teknisk chef

Dan Janérus
Planarkitekt